

कान्तिपुर

वर्ष ३२ अंक ३१६ काठमाडौं

२३ पुस २०८१ मंगलबार पौष शुक्लपक्ष अष्टमी

नेपाल संवत् ११४५

राष्ट्रिय संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Tuesday, January 7, 2025

पृष्ठ १०

१० रूपैयाँ

नीतिगत निर्णयमा अख्तियारले अनुसन्धान गर्न पाउने प्रावधानमा ओली र देउवाको असहमति

उपसमितिले पठाएको भ्रष्टाचार निवारणसम्बन्धी विधेयक पुस १८ मा राज्य व्यवस्था समितिले स्वीकार गरेर पारितसमेत गरिसकेको छ, तर अख्तियारसम्बन्धी विधेयकमा निर्णय हुन सकेको छैन

■ कुलचन्द्र ब्योपाने (काठमाडौं)

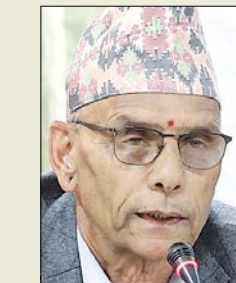
मन्त्रिपरिषद्को निर्णयमा अख्तियारले अनुसन्धान गर्न पाउने विषयप्रति प्रधानमन्त्री एवं एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र पूर्वप्रधानमन्त्री एवं कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाको असहमति रहेका कारण अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तेश्रो संशोधन विधेयक नै अलपत्र परेको छ। विधेयकमा मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने निर्णय कुन नीतिगत हुन् र कुन होइनन् भन्ने विषय परिभाषित गर्ने गरी राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिअन्तर्गत गठित उपसमितिले बुझाएको प्रतिवेदनमा सत्तारूढ दलका नेतृत्वको असहमति जनाएको हो।

उपसमितिले भ्रष्टाचार निवारण पहिलो संशोधन विधेयक र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तेश्रो संशोधन विधेयकका विवादित विषय मिलाएर पुस ४ मा सर्वसम्मतिको प्रतिवेदन पूर्ण समितिलाई बुझाएको थियो। भ्रष्टाचार निवारणसम्बन्धी विधेयक पुस १८ मा समितिले स्वीकार गरेर पारितसमेत भइसकेको छ। तर अख्तियार सम्बन्धी विधेयकलाई लिएर समितिमा निर्णय हुन सकेको छैन। शीर्ष नेताहरूकै दबावले अख्तियार विधेयक रोकिएको केही सांसदको दावी छ।

समितिका सदस्य हृदयराम थानीको संयोजकत्वमा गठित उपसमितिले पारित गरेको प्रतिवेदनलाई विधेयकमा हुनहुँ समावेश गर्दा अख्तियार 'सुपरपावर' बन्ने र त्यसले भविष्यमा 'समानान्तर शाक्तिको' अभ्यास गर्न सक्ने भय कांग्रेस र एमालेका शीर्ष नेताहरूमा रहेकाले उक्त विधेयक अघि बढ्न नसकेको एक नेताले बताए। प्रधानमन्त्री ओली र कांग्रेस सभापति देउवा मन्त्रिपरिषद्को अधिकार क्षेत्रलाई संकुचन बनाउने गरी उपसमितिले ल्याएको प्रतिवेदन जस्ताको त्यस्तै स्विकार्ने पक्षमा नरहेको एक मन्त्रीको भनाइ छ। त्यही कारण उक्त प्रतिवेदनलाई समितिको पूर्ण बैठकमा ल्याउन नदिइएको उनको दावी छ।

सोमबार छुट्टी एजेन्डामा बोलाइएको बैठकमा राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिका सभापति रामहरि खतिवडा र उपसमितिका संयोजक हृदयराम थानीका बीच विधेयक रोकिएको विषयलाई लिएर 'नोकभोक्' नै चल्यो।

उपसमितिबाट एकै समयमा सर्वसम्मतिको साथ पारित भएका भ्रष्टाचारसँग सम्बन्धित दुई वटा विधेयकमा एउटालाई स्वीकार गर्ने र

स्कैपल्ट पारित प्रतिवेदन अनुसार एउटा विधेयक पारित हुने तर अर्को रोकिने किन ? यसमा तलमाथि पार्ने काम भयो भने भ्रष्टाचार रोकिन्छ, अझ मौलाउनेछ, जे छ, त्यसलाई समितिमा ल्याएर चाँडै पारित गरिनुपर्छ

● हृदयराम थामी

संयोजक, राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिअन्तर्गत गठित उपसमिति

मन्त्रिपरिषद्का सबै निर्णयमा अख्तियार प्रवेश गर्ने हो भने मुलुक विकासको बाटोमा अधि बढ्न सक्दैन, कार्यकारी प्रमुखले गर्ने कुनै पनि निर्णय अख्तियारलाई सोधेर मात्र गर्नुपर्ने अवस्था बन्छ

● रामहरि खतिवडा

सभापति, राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समिति

अर्कोलाई रोक्ने कामले शंका उब्जेको भन्दै उपसमितिका संयोजक थानीसहितका सदस्यले आपत्ति जनाउँदै आएका छन्। समितिमा परेका उजुरीको निवारण गर्ने सन्दर्भमा सोमबार समितिको बैठक राखिएको थियो। तर उपसमिति संयोजक थानीले विधेयकले विषय उठाए। समितिको बैठकलाई विषयान्तर गराएर अख्तियार विधेयकलाई 'आईसीयूमा पुर्‍याउने काम भएको' भन्दै थानीले आपत्ति जनाउँदा समितिका सभापति खतिवडाले 'आज उजुरीबारे बोल्नुस्, अख्तियार विधेयक आईसीयूमा गएको छैन' भनेपछि दुई जनाबीच आरोप/प्रत्यारोप चलेको थियो।

अख्तियार दुरुपयोगसम्बन्धी ऐनको विद्यमान व्यवस्थाअनुसार संघीय मन्त्रिपरिषद्को निर्णय

अख्तियारको अनुसन्धानभित्र पर्दैन। राष्ट्रिय सभाबाट समितिमा पठाइएको विधेयकमा त्यो दायरालाई थप फराकिलो पारिएको छ। विधेयकको दफा ३ (ख) मा प्रस्ताव गरिएको छ, 'संघीय संसद्, प्रदेशसभा वा सोअन्तर्गतका समितिको बैठकमा भएको कामकारवाही वा निर्णय वा त्यस्तो बैठकमा कुनै सदस्यले बोलेको वा गरेको कुनै काम कुराको सम्बन्धमा वा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् वा सोको कुनै समितिले वा प्रदेश सरकार, मन्त्रिपरिषद् वा सोको कुनै समितिले गरेको कुनै नीतिगत निर्णय वा अदालतको न्यायिक कामकारवाहीका सम्बन्धमा आयोगबाट यस ऐनअन्तर्गत अनुसन्धान, तहकिर्ता वा अन्य कुनै कारवाही हुने छैन।' बाँकी पृष्ठ ९ >>

१६ अर्बको ठेक्का दिलाउन चेक लेनदेन गराएको आरोपमा अख्तियारको अनुसन्धानमा ऊर्जामन्त्री खड्का

तर कुलमानलाई हटाउन सोधे ९ बुँदे स्पष्टीकरण

■ सीमा तामाङ (काठमाडौं)

जगदुल्ला जलविद्युत् आयोजनाको १६ अर्बको ठेक्कामा मिलेमतो गराउन ठेकेदारहरूबीच चेक लेनदेन गराएको आरोपमा अख्तियारको अनुसन्धानमा रहेका ऊर्जामन्त्री दीपक खड्काले प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङलाई हटाउने प्रक्रिया स्वरूप स्पष्टीकरण सोधेका छन्।

मन्त्री अध्यक्ष रहने प्राधिकरणको बोर्डको बैठकमा 'नोट अफ डिसेन्ट' लेखेर सरकारलाई अवज्ञा गरेको, सरकारले सोधेका स्पष्टीकरणको चित्तबुझ्दो जवाफ नदिएको र आफ्नो कार्यसम्पादन मूल्यांकनसमेत समयमा नबुझाएको आरोपसहित अब 'तपाईंको नियुक्ति नै अन्त्य किन नगर्ने' भन्दै एक साताको म्याद दिएर आइतबार पत्र काटिएको छ।

डेडिकेटेड र ट्रक लाइन विद्युत् बक्यौता उठाउने विषयमा मन्त्री खड्का र कार्यकारी निर्देशक

ऊर्जामन्त्री दीपक खड्का

घिसिङबीच द्वन्द्व चर्कदै आएको छ। प्राधिकरणले काटेको विलको अध्ययन गर्न मन्त्रालयले अरविन्द्रकुमार मिश्रको संयोजकत्वमा समिति गठन गरेको छ। घिसिङले भने विद्युत् नियमन आयोग वा अदालतले मात्र विलको परीक्षण गर्न सक्ने भन्दै मन्त्रालयले गठन गरेको समितिको अस्तित्वलाई

कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङ

अस्वीकार गर्दै आएका छन्। मिश्र नेतृत्वको समितिका पदाधिकारीलाई तलबभत्ता, कार्यालय सञ्चालन सामग्रीदेखि सवारी साधनसम्मको व्यवस्था प्राधिकरणबाट गराउने मन्त्रीले पुस ४ को बैठकमा प्रस्ताव लगेका थिए जसमा कार्यकारी निर्देशक घिसिङले 'नोट अफ डिसेन्ट'

लेखेका थिए। यसलाई मन्त्रालयले सरकारको अवज्ञा भनेको छ। 'तपाईंजस्तो नेपाल सरकारबाट नियुक्त कार्यकारी निर्देशक (जसको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्ने प्रथम पक्ष पनि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय नै हो) ले नै नोट अफ डिसेन्ट लेखी नेपाल विद्युत् प्राधिकरण ऐन, २०४९ को दफा २५ को उल्लंघन हुने गरी नेपाल सरकारको निर्देशनको अवज्ञा गर्नुभएको छ,' सचिव सुरेश आचार्यद्वारा प्रेषित पत्रमा भनिएको छ।

उता, घिसिङले भने आफूलाई कानुनविपरीत लागेको विषयमा 'नोट अफ डिसेन्ट' लेख्नु आफ्नो जिम्मेवारी र अधिकार भएको बताएका छन्। 'सरकारले गरेको निर्णय भए पनि कानूनसम्मत लागेसम्म मैले कार्यान्वयन गर्ने हो, विधिभन्दा बाहिर छु भने फरक मत राख्ने मेरो जिम्मेवारी हो, अधिकार पनि हो,' उनले भने। बाँकी पृष्ठ ९ >>

६० वर्षदेखि 'जेठा रिक्सावाल' को यात्रा : विराटनगरदेखि विराटनगरसम्म

सिटी रिक्साले 'पाइडल' रिक्सालाई करिब-करिब विस्थापित गरिसकेको अवस्था छ तर पनि 'पाइडल' खियाउँदै जीविका चलाइरहेका छन् मोहम्मद बच्चा मुस्लिम

■ पर्वत पौतेल (विराटनगर)

७३ वर्षीय मोहम्मद बच्चा मुस्लिमको पुरानो थातथलो सुनसरीको सीतापुर हो। सानै उमेरमा मजदुरीका लागि मोरङ भरेका उनले १३ वर्षको उमेरदेखि विराटनगरमा रिक्सा चलाउन थाले। ६० वर्षदेखि रिक्साको 'पाइडल' खियाइरहेका उनी विराटनगरका 'जेठा रिक्सावाल' का रूपमा पनि चिनिन्छन्। बुढ्यौलीवयसमा पनि रिक्सा लिएर बिहानै विराटनगर विमानस्थल पुगिसक्छन्।

विराटनगरमा औलोमा गन्नु सकिने एकाध मात्र छन् 'पाइडल' रिक्सा। अहिले सिटी रिक्साले 'पाइडल' रिक्सालाई करिब-करिब विस्थापित गरिसकेको अवस्था छ। तर पनि सिटी रिक्सासँग पौटेजोरी खेलेर 'पाइडल' खियाउँदै जीविका चलाइरहेका छन् मोहम्मद बच्चा।

विराटनगरको जतुवास्थित पुरानो विमानस्थल सञ्चालनमा आउँदा उनले भर्खरै रिक्सा चलाउन थालेका थिए। सन् १९६० दशकको अन्त्यतिर

विमानस्थल कञ्चनवारी सरेसँगै उनको दौडपुप पनि त्यतै सियो।

त्यस बेला रिक्सा भाडा थियो- न्यूनतम चार आनादेखि अधिकतम आठ आनासम्म। कञ्चनवारी-महेन्द्र चोकको भाडा चार आना थियो। महेन्द्र चोकबाट जोगवनीको पनि चारै आना। यात्रु एयरपोर्ट पुर्‍याएको चाँहिँ उनी आठ आना लिन्थे। छाला उफिने धुप होस् या मुटु कोँने टिही, उनी तरतरी पर्सिना चुहाउँदै यात्रु बोकेर एयरपोर्ट, जोगवनी, महेन्द्र चोक, देवकोटा चोक, पोखरिया, वरगाछी ओहोरदोहोर गरिरहन्थे। 'दिनभरि रिक्सा हाँकदा ५/७ रूपैयाँ कमाइ हुन्थ्यो,' उनी सम्झन्छन्, 'त्यही कमाइले साहुराई रिक्साको भाडा तिर्नुपर्थ्यो अनि परिवार पनि चलाउनुपर्थ्यो।' अहिले बच्चा मुस्लिम विराटनगर महानगरपालिकाको छेउमै रहेको दुहवी नगरपालिका-१२ वुरडहरी गाउँमा बस्छन्। यो गाउँमा ७५ घरधुरी मुस्लिम समुदायको बसोबास छ। बाँकी पृष्ठ ९ >>

CANTABIL
International Clothing

SHOW WHAT YOU CAN DO
ALL EYES ON YOU
MENSWEAR | WOMENSWEAR | ACCESSORIES

NOW OPEN
CIVIL MALL, KATHMANDU

Ground Floor, Civil Mall, Kathmandu | Ph. +977 9849788862

Also available at POKHRA (Menswear | Womenswear | Kidswear) - Samsung Gali, Pokhara Newroad | Ph. +977 9843789810

WINTER COLLECTION NOW IN-STORE

यमन श्रेष्ठकी

आमा

कवितामा पोखिने यमनकी आमा

यशोदालाई क्यान्सर थियो । एक दिन उनलाई अचानक गाह्रो भयो । अस्पताल लैजानुपर्ने भयो । उनको खुट्टा चलेन, यमनले जुरुक्क बोकेर भने, ‘मलाई त अहिले तपाईंलाई अन्माउन लागेजस्तो भयो ।’ छोराको कुरा सुनेर आमा उन्मुक्त हाँसिन । यमन पनि उसैगरी हाँसे । हाँसेर घरबाट अस्पताल पुगेकी यशोदा त्यसपछि कहिल्यै फर्किनन् ।

■ समर्पण श्री (काठमाडौं)

‘प’खनुस् है, मलाई सम्फना छ’ कलाकार यमन श्रेष्ठ अक्षरमा उनिएका आमाका स्मृतिहरू उधिनदै थिए । सम्झिए, कविता नम्बर १ । ‘आमा, आमा तिमी कस्ती आमा ? पृथ्वीभन्दा पनि ठूली मेरी आमा ।’ कक्षा तीन पढ्दै गर्दा भानु जयन्तीको दिन, उनले लेखेका थिए यो कविता । जति बेला उनलाई पृथ्वी कत्रो छ भन्ने नै थाहा थिएन । जब यमन देश-विदेश घुम्ने, अपरिचित भूगोलहरू टेक्दा अनुभूत गरे, ‘यो त भीमकाय रहेछ ।’ अमेरिकामा बस्दै गर्दा एक दिन खबर आयो, ‘आमालाई क्यान्सर देखियो ।’ सपनाको देशमा जरो गाडेर बसेको छोरोलाई एक दिन वा मदनकृष्ण श्रेष्ठले सोधे, ‘तँलाई अमेरिका ठूलो कि आमा ?’ यमनलाई आमाको सिकाएकी थिइन्, ‘संसारमा भावना महत्त्वपूर्ण हुन्छ ।’ ‘चाह्न वर्षपछि, खोलो फर्किन्छ’ भनेजस्तै भयो मदनकृष्ण र यशोदाको परिवारमा । बाह्रै वर्षपछि यमन फर्किए । उनी फर्किएको ६ वर्षपछि आमा अन्ततः यात्रामा गइन् । देश छोडेको छोरा त आमाका लागि फर्किए । तर संसार छोडेकी आमा यशोदाचाहिँ त्यसपछि कहिल्यै फर्किनन् । आमा गएपछिका उराठलाग्दा दिनहरूमा यमनले कविता नम्बर २ लेखे : यो वर्ष पहिलो पटक तिम्रो पाउ छुन पाइनेँ ह्यापी मदर्स डे भन्दै अँगालो हाल्न पाइनेँ यति धेरै रैछ त्यो, यो जुनीमा सम्हाल्न भ्याइनेँ

गत विहीबारको चिसो विहान यमन जाउलाखेलस्थित आफ्नै कफी सपमा भेटिए । नयाँ वर्षको पहिलो दिन उनले पुराना सम्झनाहरू कोट्याए । सम्झनामा उनै फरासिली आमा आइरहिन, पुसको घामले भन्दा पनि न्यानो लिएर । कक्षा १ मा भर्ना हुन साइकलको पछाडि बसेर सिद्धार्थ वनस्थलीतिर गइरहेको बालक, जाँदा-जाँदा खुट्टा पाँग्रामा अल्झियो । लडेर चोट लाग्यो । होस आउँदा अस्पतालको शय्यामा । रोइरहेका उनलाई अरूले नरुन फकाउँदै थिए । हस्याङफस्याङ गर्दै आमा यशोदा आइपुगिन् । छोरोलाई गम्लइरा अँगालो हाल्दै भनिन्, ‘रोऊ बाबु, रोऊ ।’ त्यसपछि त के चाहियो ? बालक यमन कोटै थर्कने गरी गए ।

आमा गएपछिका उराठलाग्दा दिनमा यमनले कविता लेखे-

यो वर्ष पहिलो पटक तिम्रो पाउ छुन पाइनेँ ह्यापी मदर्स डे भन्दै अँगालो हाल्न पाइनेँ माया ममता तिमीले दिइएको भन्नु पो भन्न बुझ्दै छु यति धेरै रैछ त्यो, यो जुनीमा सम्हाल्न भ्याइनेँ

आमा यशोदासँग कलाकार यमन श्रेष्ठ

पशुपति अर्यघाट, बागमतीको किनारमा धुवाँ उडिरहेको थियो । आमाको विदाइमा आफन्तहरूका आँखा रसाएका थिए । आमाका स्नेही हात, न्यानो काख, हाँसरहने अनुहार सबै जलिरहेका थिए । गलिरहेका यमनलाई धमयम्प्याउँदै अरूले उसैगरी भने, ‘नरोऊ बाबु, नरोऊ ।’ यमनले सकभर अँसुलाई रोके । थुप्रै दिन विरहका बादल अनुहारभरि छाइरहे । उनी उकुसमुकुसमा बाँचे । त्यसै वर्षको आमाको मुख हेर्ने दिन, यमनले फोटो एल्बम पल्टाए, त्यस दिन आमाले उसैगरी फुसफुसाएकै लाग्यो, ‘रोऊ बाबु, रोऊ ।’ यमनको अनुहारको बादल फाट्यो, अश्रुवर्षा भयो । उनी निचोरिएर गए । निकैवेर गएपछि शरीर हलुका भयो, मन शान्त । अनि कविता नम्बर ३ लेखे : यो वर्ष पहिलो पटक तिमीलाई दुख्छो सोझ पाइनेँ ह्यापी मदर्स डे भन्दै अँगालो हाल्न पाइनेँ

आमा यशोदा स्वयं कोषको जाँगेरै थिइन् । जीवनभर एउटै संस्थामा काम गरेर उनी सेवा निवृत्त भइन् । उनी फुर्सदमा पुस्तक पढ्थिन् र व्यवहारमा लागू गर्थिन् । यमन सम्झन्छन्, ‘त्यसकारण ममीलाई जिवन्तीको व्याकरणबारे थाहा हुन्थ्यो ।’ मदनकृष्ण र यशोदाका दुई सन्तान । यमनपछि बाहिनी सराना । मह जोडीमध्येका एक मदनकृष्ण त्यस समयका व्यस्त कलाकार थिए । उनी पाँच वजे अफिस पुगिसकेका हुन्थे । खाना खान मध्याह्न घर आउँथे । यमन र बाहिनीको बढी समय आमासँगै बित्यो । आमाले उनीहरूलाई जीवन वाँच्नका लागि पर्याप्त सीपहरू सिकाउँथिन् । लाग्छ, ‘आमा कुशल प्रशिक्षक पनि थिइन् ।’ सानैदेखि यमन आफूले खाना खाएको थाल आफैँ माफ्थे । सीट्रा परिकार पकाउँथे । कुनै बेला आफ्ना साथीहरू घर आउँदा यशोदा तारिफमा भनिंदिन्थुन्, ‘यो यमनले यस्तो मीठो चिया पकाउँछ, खाँयो भने पक्कन्छौ ।’ हरेक शनिबार उनी कौशीमा बसेर आमासँगै लुगा पनि धुन्थे । मदनकृष्ण र यशोदाको अन्तरजातीय विवाह थियो । यशोदा पछिसम्म पनि माइत गइनुन् । तर यमन जन्मिएपछि अवस्था सहज हुँदै गयो । उनी ५ वर्षसम्म कुपन्डोलस्थित सामाघरमै बसे । त्यसकारण यमनले नेवार र ब्राह्मण दुवै संस्कारलाई नजिकबाट नियाल्न पाए । घरमा बुवा, बाहिनी र यमन तीनै जनाको सीटो गायकी छ । यमन थन्छन्, ‘हामी मात्र हैन । ममी पनि गाउनुहुन्थ्यो ।’ यशोदा एकैै हुँदा आफ्नै सुरमा गीत गुनगुनाउँथिन्, ‘बादलजस्तै उडी हिँड्ने, बादल हो त्यो बादल... ।’

यमनले २०४८ मा एएसएलसी पास गरे । क्याम्पस पढ्न जाँदा आमाले भनेका शब्द सम्झेर अहिले पनि हाँस्छन् उनी । त्यो दिन आमाले अरू दिनभन्दा धेरै पैसा खत्तीमा हालिदिइन् । यमनले सोधे, ‘किन यति धेरै पैसा ?’ आमाको रमाइलो जवाफ थियो, ‘तँ अब कलेज जान्छस् । कलेज गएपछि केटी साथीहरू पनि बढ्छन् होला । खाजा खाँदा केटीहरूलाई कहिल्यै पैसा नतिराउनु, आफैँ तिर्नु ।’ यमनको आइकम विधियो । उनले भारत गएर पढ्ने निधो गरे । वा-आमाले पठाए । भारतको पुनेमा बसेका दिन घरको साह्रै याद आउँथ्यो । बाआमा सम्झेर एउटा प्रेम कविता लेखे । साथीहरूले उडाए, ‘प्रेमिकालाई सम्झेर लेख्नु कि क्या हो ?’ स्नातक पढ्न उनी फेरि नेपालमै आए । स्कूल पढ्दा होस् वा कलेज । बाको प्रसन्निकै कारण जहिल्यै यमन अनुशासनमै बस्नुपर्थ्यो । गलत बाटोमा हिँडे बाको प्रतिक्रिया आँच आउँछ भन्ने डर थियो उनमा । यमनलाई अभाव कहिल्यै भएन । उनलाई गितार किन्न मन थियो । तर, पैसा मान्ने अप्ठ्यारो मान्थे । कहिल्यै बालाई किनिदिनु भनेनन् । एक दिन मदनकृष्णले सँगै सिक्किम लिएर गए । त्यो दिन छोराको सँच गितारमा देखेर किनिदिए । यमनलाई संगीतमा

रूचिसँगै केही गरौं भन्ने हुट्टुट्टी थियो । त्यसताका यमनलाई किबोर्ड किन्न मन थियो । आमाले मनको कुरा थाहा पाइन् र पैसा दिइन् । किबोर्ड ल्याएपछि त यमन आफैँ आत्मनिर्भर भए । उनी विज्ञापन, जंगलहरू बनाउँथे । कमाएको पैसाले आफैँ कलेज शुल्क तिर्थे । एक दिन मदनकृष्णले हजार-हजारका नोट निकाल्दै थमाइदिए । उनले लिएनन् । त्यसपछि मदनकृष्णले ठट्टा गर्दै भने, ‘लि न लि । फेरि त ठूलो भएपछि बाउले मलाई पैसा दिएन, म सबै आफैँ गर्थे भन्लास् ।’

सन् २००० मा २५ वर्षको उमेरमा यमन पढ्न अमेरिका गएका हुन् । त्यहाँ उनले कहिल्यै महसुस नगरेको अभाव अनुभूत गर्नुपर्नु । एक आम मान्छेले गर्ने संघर्ष गर्नुपर्नु । उनले सुरुमै टेक्ससको एउटा ग्यास स्टेशनमा काम गरे । ‘तर पहिलो महिनाकै तलब रोकियो । म छुटपट्टिएँ,’ यमन सुनाउँछन्, ‘त्यसपछि चिनजानका अंकलले मेरित्यान्डको होटलमा काम लगाइदिए ।’ उनले त्यहाँ नाइट ड्युटीबाट जागिर सुरु गरे । रातभरि लुगा धुन्थे । त्यही होटलमा उनले १२ वर्ष काम गरे र म्यानेजरसम्म भए । संघर्षकै बेला अमेरिकामा यमनको भेट रिंकु बज्राचार्यसँग भयो । ‘हामी अमेरिकाको दुखमा सँगै थियौं । दुवैले जिवन्तीको ढुंगा सँगै खियायौं,’ उनी सम्झन्छन् ।

लामो समय ग्रीनकार्डको प्रतीक्षा गरिरहे यमनले । जब ग्रीनकार्ड पाए, नेपालबाट राम्रो खबर आएन । बालाई पार्किन्सन्स र आमालाई क्यान्सर । यमन विक्षिप्त बने । बाले ‘अमेरिका ठूलो कि आमा’ भनेर सोधेपछि उनको मन अब त्यो देशमा अडिएन । तर, छाडिहाल्न सजिलो थिएन । छोरीको भविष्य अनि श्रीमतीको चाहना । उनले श्रीमतीसँग नेपाल जानेवारे सल्लाह गरे । सोचेका थिए, ‘निर्णय सजिलो छैन ।’ तर श्रीमतीले भनिन्, ‘उसो भए पहिला म जान्छु । अनि ६ महिनापछि तिमी आउनु ।’ उनी धन्य हुँदै सम्झन्छन्, ‘यदि उनले ओके नभनेको भए... ?’ फर्किने बेला मदनकृष्णले फोनमा भने, ‘बाबु, प्याकिङ गर्दै हो ?’ यमनले ह्युमरसहित भने, ‘प्याकिङ हैन, अब फ्याकिङ गर्दै हो ।’

उपचारका लागि यशोदालाई नेपाल हुँदै कहिले थाइल्यान्ड त कहिले भारत लगियो । यमन नेपाल फर्किएपछिका धेरैजसो दिन अस्पतालमा बिते । छोरी ग्रीष्मा स्कूलबाट फर्कनेबित्तिकै घर जान पाउन्न थिइन् । उनलाई सिधै अस्पताल ल्याउनुपर्थ्यो । उनी खाजादेखि गृहकार्यसम्म अस्पतालमै गर्थिन् । यो दृश्य लगातार दोहोरियो । यमनलाई त्यतिबेला विभ्रस्थो, ‘छोरा भएर त ठीक दिन ग्रीष्माले भनिन्, ‘ड्याडी म पनि पछि तपाईंजस्तै हुन्छु ।’ यमनले बुक्नेनन् । सोधे, ‘के भनेको बाबु ?’ ग्रीष्माले थापिन्, ‘तिमी पनि पछि बुढाबूढी हुन्छौ । जसरी तिमीले तिम्रा बुवाआमालाई हेरिरहेका छौ । म पनि तिमीलाई त्यसैगरी हेर्छु ।’ छोरीको कुराले यमन भावुक भए । सोचे, ‘मैले गलत हैन, सही गरेछु ।’ छोरी हजुरवा-हजुरआमाको काखमा नै हुर्किइन् । हजुरबाको प्रसिद्धिवारे थाहा पाइन् । कलालाई पछ्याइन् । अग्रेजी मात्र हैन, नेपाली भाषा र शब्दहरूलाई प्रेम गर्न थालिन् । ‘उनले संस्कार सिक्नु, दायित्व सिक्नु । प्रेम सिक्नु,’ यमन भन्छन् । मदनकृष्णले आफ्नो पुस्तक ‘महको म’ मा छोराबुहारीले अमेरिका छोडेर आएको प्रसंग लेखेका थिए । ग्रीष्माले पढेपछि हजुरबालाई सोधिन्, ‘यहाँ मेरो नाम खै ? मैले पनि त छोडेर आएको छु नि ।’ छोरी अहिले स्नातक अध्ययनका लागि पेरिस छिन् । न उनलाई पेरिसमा बस्ने रहन छ, न अमेरिकाको चाह । बालाई भन्छिन्, ‘पढाइ सकेर म नेपाल फर्किन्छु ।’

यमन अमेरिका फर्कदा बेला-बेला बासँग हिँड्थे । उनलाई विरक्त लाग्थ्यो । ‘बासँग सयौं फोटो खिच्न आउँथे । मलाई एक जनाले पनि नचिन्ने । कस्तो जिन्दगी रेछ, भन्ने लाग्यो,’ उनी सम्झन्छन् । यही कुरा उनले आफ्नी आमालाई सुनाए । आमाले हाडस दिइन्, ‘तँ पनि कलाकारिता गर न ।’ भने, ‘मदनकृष्णको छोरा भनेर कसले बास्ता गर्छ, र ?’ आमाले भारतीय कलाकार डेनी डेन्जोइयाको उदाहरण दिँदै भनिन्, ‘पहिले उनलाई मान्छेले के रोल खेलेको भन्थे रे । उनले मैले खेलिन भने अरूले खेलिदिन्छन् भन्थे । तँलाई पनि जे-जे आउँछ, खेल्दै जा, रिहर्सल हुन्छ । दर्शकले हेर्छन् । सिक्दै गइन्छ नि ।’

आमाको प्रेरणाले यमनलाई ऊर्जा दियो । केदार घिमिरेहरूसँग मिलेर टेलिसिरियल ‘खासखुस’ बनाए । यो टेलिसिरियल उनीहरूले ६५ भागसम्म बनाए । हरेक भाग उनी सबैभन्दा पहिला आमालाई ल्याएर देखाउँथे । यशोदा थपडी माउँदै हाँसिन् । कहिले गीत बनाएर सुनाउँथे, कहिले गितार बजाएर । आमाका लागि छोरा र छोराका लागि आमा प्रेरणा थिए ।

यशोदालाई आन्द्रा र फोक्सोको क्यान्सर थियो । क्यान्सरले धेरै गलिसकेकी थिइन् उनी । एक पटक ललितपुरस्थित सुनाकोठी घरमा यशोदालाई अचानक गाह्रो भयो । उनलाई अस्पताल लैजानुपर्ने भयो । माथि कोठबाट तल ओर्लनुपर्ने । तर, यशोदाको खुट्टा चलेन । यमनले जुरुक्क बोकेर यशोदालाई गाडीभित्र लगे । यमनले आमाको मलिन अनुहार हेरे । अनि भने, ‘ममी म तपाईंलाई हँसाउँदिउँ ? मलाई त अहिले ममीलाई अन्माउन लागेजस्तो भयो ।’ छोराको कुरा सुनेर उन्मुक्त हाँसिन यशोदा । त्यो वेदनाका बेलामा हाँसरहेकी आमालाई देखेर यमन पनि उसैगरी हाँसे । त्यसपछि गाडी अस्पतालतर्फ हड्डीकयो । हाँसेर घरबाट हिँडेकी यशोदा त्यसपछि कहिल्यै फर्किनन् ।

यमन दीपकराज गिरी, केदार घिमिरे र जितु नेपालसँग बसेर ‘छक्का पञ्चा ३’ को स्क्रिप्टमा काम गरिरहेका थिए, गोकर्ण रिसोर्टमा । अस्पतालमा रहेका यमनलाई लिन केदार आइपुगे । केदारले यशोदालाई अस्पतालको शय्यामा फेरि हँसाए । ‘ममी निकैबेर हाँस्नुभयो, त्यसपछि मैले ममीको हात समाउँदै गएँ भनेर निस्कें,’ यमन सम्झन्छन् । गोकर्णेश्वरमा बसेर कमेडी फिल्मको पटकथा लेखिरहेका बेलामा दीपकराज अनि केदारलाई फोन आयो । फोनसँगै यमनले उनीहरूको अनुहार अँध्यारिएको देखे । उनीहरूले घुमाएर भने, ‘ममीलाई गाह्रो भयो रे ।’ यमन गाडीमा बत्तासको स्पिडमा हड्डीका । अस्पताल आउँदासम्म आमाले चोला फोरिसकेकी थिइन् ।

यशोदा कहिलेकाहीँ सपनामा आउँछिन् । सपनामा उनी आमासँग खाना खाइरहेका हुन्छन्, गफ गरिरहेका हुन्छन् । व्युँफँदा विपनासँग दिक्क लाग्छ । सपने सही, आमा त हृथिन् । क्यान्सर अस्पतालमा हुँदा आमासँगको एउटा स्मृति ताजा भइरहन्छ । यमनको खुट्टामा दाद आएको थियो । औषधि लगाउँदा पनि निको भएको थिएन । क्यान्सरसँग जुधिरहेकी आमालाई छोराको खुट्टामा आएको सानो घाउले बढी दुखाउँथ्यो । यमन खुट्टा लुकाउँथे । आमा चिन्ता लिँदै भनिन्, ‘खै, खुट्टा देखा ।’ अहिले त आमा सम्झनामा मात्र छिन् । अनि कवितामा सम्झिन्छन्, अन्तिम सास फेँदै थियो तर मेरोवारे सोच्दै थियो आफ्नो घाउमा मलम नलाई मेरो घाउ रोन्दै थियो... ।

आजको राशिफल					
			प्रीति आश्रेय ज्ञवाली, फलिन्त ज्योतिषाचार्य		
	कसैले कुनै बहानामा कुरा धुल सक्छन् । जोकोहीसित पनि विचार गरी बोल्नुपर्ने हुन्छ । जे कुरा जोसित सम्बन्धित छ उसैसित गर्नु उचित रहनेछ ।		कुनै कुराले गर्दा स्वतन्त्रपनको अनुभव हुनेछ । आत्मीयजनसितको कुराकानीले मनमा उत्साह बढ्नेछ । अनावश्यक खर्च हुनबाट जोगिइन खोजिनेछ ।		मिथुन
	कुनै कुराले गर्दा स्वतन्त्रपनको अनुभव हुनेछ । आत्मीयजनसितको कुराकानीले मनमा उत्साह बढ्नेछ । अनावश्यक खर्च हुनबाट जोगिइन खोजिनेछ ।		कुनै कुराले गर्दा स्वतन्त्रपनको अनुभव हुनेछ । आत्मीयजनसितको कुराकानीले मनमा उत्साह बढ्नेछ । अनावश्यक खर्च हुनबाट जोगिइन खोजिनेछ ।		कर्कट
	गरेको काममा अपेक्षित सफलता मिलेछ । कुनै कुराको आकस्मिक लाभ होला । तपाईंको कामकुरालाई लिएर समाजमा चर्चा हुन सक्छ ।		मनमा कुरा खेल सक्छ । जे कुराले तनाव दिएको छ, त्यसको समाधान गर्नु उचित रहनेछ । कतै जानुअघि समयवधिको पनि उतिकै ख्याल गर्नुपर्ने बेला छ ।		धनु
	गरेको काममा अपेक्षित सफलता मिलेछ । कुनै कुराको आकस्मिक लाभ होला । तपाईंको कामकुरालाई लिएर समाजमा चर्चा हुन सक्छ ।		मनमा कुरा खेल सक्छ । जे कुराले तनाव दिएको छ, त्यसको समाधान गर्नु उचित रहनेछ । कतै जानुअघि समयवधिको पनि उतिकै ख्याल गर्नुपर्ने बेला छ ।		मकर
	गरेको काममा अपेक्षित सफलता मिलेछ । कुनै कुराको आकस्मिक लाभ होला । तपाईंको कामकुरालाई लिएर समाजमा चर्चा हुन सक्छ ।		मनमा कुरा खेल सक्छ । जे कुराले तनाव दिएको छ, त्यसको समाधान गर्नु उचित रहनेछ । कतै जानुअघि समयवधिको पनि उतिकै ख्याल गर्नुपर्ने बेला छ ।		कुम्भ
	गरेको काममा अपेक्षित सफलता मिलेछ । कुनै कुराको आकस्मिक लाभ होला । तपाईंको कामकुरालाई लिएर समाजमा चर्चा हुन सक्छ ।		मनमा कुरा खेल सक्छ । जे कुराले तनाव दिएको छ, त्यसको समाधान गर्नु उचित रहनेछ । कतै जानुअघि समयवधिको पनि उतिकै ख्याल गर्नुपर्ने बेला छ ।		मीन

वर्गीकृत डिसप्ले

के तपाईं वैदेशिक रोजगारमा जाँदै हुनुहुन्छ ?

सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि निःशुल्क परामर्श/जानकारी लिन तलको फोनमा मिसकल गर्नुहोस् वा फेसबुकमा सेसेज गर्नुहोस् ।

www.fb.com/SAFE.THN

नोट: हामी ग्यालपावर कम्पनी वाही होइनौं ।

Email: rammrh515@gmail.com

9818192800, 9845057965

वर्गीकृत डिसप्ले अब मल्टिकलरमा पनि ध्याप्न सकिने

श्याम स्वेत: रु. ३०००/-*
स्पट कलर: रु. ३५००/-*
मल्टि कलर: रु. ५०००/-*

घर विक्रम

गाडी विक्रम

जग्गा विक्रम

सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५०००४, Ext. १६४८

Email: mktdisplay@kmg.com.np

* उपरोक्त दररेटहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश गरिएको छैन ।

बहुउद्देश्यीय जलस्रोत आयोजनाका चुनौती

सञ्जीव बराल

विष्णुप्रसाद पाण्डे

वि.सं. २१०० सम्ममा समुन्नत राष्ट्र बनाउने दीर्घकालीन सोचका साथ विकासको कार्यसूचीमा सुशासन, विकास र समृद्धि तय गरिएको थियो। सोहीअनुसार पन्ध्रौँ योजनालाई ‘समृद्ध नेपाल, खुसी नेपाली’ को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्ने आधार योजनाका रूपमा लिइएको थियो, जसलाई सोझै योजनामा समेत निरन्तरता दिइयो। रूपान्तरणका प्रमुख संवाहकका रूपमा जलविद्युत् उत्पादन वृद्धि र हरित अर्थतन्त्र प्रवर्द्धन राखिए तापनि समग्र जलस्रोतको उपयोग, विकास तथा व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता राखेको पाइँदैन।

नेपालबाट वार्षिक करिब २२५ अर्ब घनमिटर पानी उपलब्ध हुने भनिए तापनि करिब १० प्रतिशत मात्र यसको उपयोग हुन सकेको छ। जलविद्युत्को विकासमा केही प्रगति भएजस्तो देखिए पनि हालसम्म करिब ३१०० मेगावाट जलविद्युत् उत्पादन भएको छ भने सन् १९८२ मा कुलेखानीपछि, अर्को जलाशययुक्त आयोजना निर्माण हुन सकेको छैन। नदी प्रवाहमा आधारित आयोजना मात्र हुँदा विद्युत्को माग व्यवस्थापन चुनौतीपूर्ण बनेको छ। देशमा उपलब्ध कुल २५ लाख ३६ हजार हेक्टर सिंचाइयोग्य जमिनमा बाँँडे महिना सिंचाइ सुविधा पुगेको छैन। बाढी नियन्त्रणका साथै बहुउद्देश्यीय फाइदा प्राप्त गर्ने गरी जलस्रोत आयोजनाको विकास हुन सकेको छैन। जलस्रोतका बहुउद्देश्यीय आयोजना केही निर्माणाधीन र केही अध्ययनका क्रममै छन्। यस्ता आयोजनाको सम्भाव्यता, विस्तृत अध्ययन तथा वातावरणीय अध्ययन गर्न लामो समय लाग्ने, खरिद तथा निर्माण कार्य जटिल हुने, सम्झौता व्यवस्थापन कठिन हुने, धेरै स्रोत-साधन चाहिने र यसअनुकूल नीति/कानुन आवश्यक पर्ने हुँदा सोचेजसरी अगाडि बढ्न सकेका छैनन्।

नेपालको दिगो र भरपर्दो आर्थिक विकास हासिल गर्न उपलब्ध जलस्रोतको बहुआयामिक उपयोगका लागि बहुउद्देश्यीय आयोजना विकासलाई प्राथमिकतामा राखेर अगाडि बढ्नुको विकल्प देखिँदैन।

सिंचाइ गुरुयोजनाले पहिचान गरी र प्राथमिकीकरण गरिएका बहुउद्देश्यीय आयोजनामध्ये भेरी-बवई डाइभर्सन र सुनकोशी-मरिन डाइभर्सन निर्माण क्रममा छन्। नौमुरे, तमोर-चिस्याङ, सुनकोशी-तावा (कमला), कालीगण्डकी-तिनाउ तथा माडी-दाङ डाइभर्सन अध्ययनका क्रममा छन्। जलविद्युत्का लागि पश्चिम सेती, बुढीगण्डकी, नलगढा, तमोरजस्ता जलाशययुक्त आयोजना छन्। साथै, नेपाल-भारत सीमा नदीमा अवस्थित वा संयुक्त अवधारणामा निर्माण गर्न लागिएको पञ्चेश्वर तथा सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजना छन्। यी आयोजना अगाडि त सारियो तर कहिले सुरु गरेर कहिले सम्पन्न गर्ने, कुन मोडालिटीमा विकास तथा सञ्चालन गर्ने र यी आयोजनाबाट कसरी बहुआयामिक फाइदा हासिल गर्ने विषयमा सम्बद्ध पक्षबीच समान बुझाइ छैन। त्यसैले ठूलो लगानी भइसकेका आयोजना पनि अलपत्र छन्।

सतही अध्ययन

बहुउद्देश्यीय जलस्रोतका आयोजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयारी अध्ययनमा विभिन्न प्राविधिक पक्ष र विकल्पको विश्लेषण तथा वातावरणीय प्रभाव

निर्माण थालनीदेखि सञ्चालन व्यवस्थापनसम्म परियोजना चक्रको जोखिम विश्लेषण अत्यावश्यक छ।

देशमा उपलब्ध जलस्रोत उपयोगमार्फत समृद्धि हासिल गर्ने विषयमा राजनीतिक विवाद,

अन्तरप्रदेश द्वन्द्व तथा स्थानीयस्तरमा भगडा हुनु हुँदैन।

मूल्यांकन गर्ने गरिन्छ। आयोजनाको अध्ययन तथा तयारी कार्य राम्रोसँग हुन सकेन भने निर्माण क्रममा डिजाइन परिवर्तन हुन गई भेगिएसँग हुने, सम्झौता व्यवस्थापनमा कठिनाइ हुने, लागत बढ्ने, निर्माण अवधिमा ढिलाइ हुने तथा आयोजना नै त्याग्नुपर्ने अवस्था आउन सक्छ। यसका अलावा आयोजनाको प्रकृतिअनुसार वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदनको तयारी वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ मा उल्लिखित व्यवस्थाबमोजिम गर्नुपर्छ। आयोजना क्षेत्रमा विद्यमान भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक वातावरणको विभिन्न घटक पहिचान गर्नुपर्ने हुन्छ। तिनको मूल्यांकन तथा विस्तृत रूपमा आयोजनाबाट हुने प्रभाव, निराकरणका उपायको विश्लेषण गरी वातावरणीय सवाललाई सम्बोधन गर्नुपर्छ। वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन सम्बन्धित मन्त्रालयबाट सिफारिस भई वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत गर्नुपर्छ। यस्ता प्रतिवेदन तयारी गर्दा सतही अध्ययन गर्ने, वातावरणीय अध्ययन कार्य नगर्ने, पर्याप्त अन्तरीक्रिया नहुने, सरोकारवालालाई सूचित नगर्ने, निर्माणमा हतारोजस्ता कारण विभिन्न समस्या आउन सक्छन्।

प्राविधिक-प्रक्रियागत जटिलता

सुरुङ तथा नदीमै संरचना बनाउनुपर्दा जलस्रोतका ठूला पूर्वाधार निर्माणमा जटिलता आउन सक्छन्। सम्झौता व्यवस्थापन गर्ने अन्तरीष्ट्रिय मान्यताअनुसार कागजात तयार गरिन्छ। तर, नेपालको खरिद कानुनको परिधिमा बसेर तयार पारिएका ‘स्ट्यान्डर्ड बिडिङ डकुमेन्ट’ लाई पनि परिपालना गर्नुपर्ने बाध्यता रहन्छ। त्यसका अलावा स्थानीयस्तरमा राजनैतिक, सामाजिक परिवेश तथा नियमनकारी निकायका भूमिकाका कारण पनि सम्झौता व्यवस्थापन जटिल बन्न पुगेको छ। यस्तो अवस्थामा ठूला

आयोजनालाई समयमै सम्पन्न गर्न प्राविधिक तथा संस्थागत क्षमता विकास महत्त्वपूर्ण पाटो रहेको छ। जलस्रोत तथा सिंचाइ विभागले भेरी-बवई डाइभर्सन आयोजनाको ४.२ मिटर व्यास भएको १२.२ किमि लामो सुरुङका लागि नेपाली जनशक्तिले टनेल बोरिङ मेसिन (टीबीएम) को पहिलो पटक सफल प्रयोग गरे। सुनकोशी-मरिन डाइभर्सन आयोजनामा ५.५ मिटर व्यास भएको १३.३ किमि सुरुङ निर्माण पनि टीबीएमबाटै सम्पन्न भयो। भेरी-बवईमा करिब ९.५ अर्ब लागेकामा सुनकोशी-मरिनमा करिब १० अर्बमा सम्पन्न हुनु उपलब्धि हो।

अन्य आयोजनामा पनि टीबीएम प्रयोग गर्ने योजना वन्नुलाई प्राविधिक सफलताका रूपमा हेर्नुपर्छ। तसर्थ, ठूला पूर्वाधार विकासका लागि प्राविधिक जनशक्तिलाई हौसला प्रदान गर्नुका साथै संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिमा पनि जोड दिनुपर्छ।

लगानी व्यवस्थापन र मोडालिटीमा स्पष्टता

ठूला जलस्रोतका आयोजनामा लगानी व्यवस्थापन चुनौतीपूर्ण छ। सरकारको बजेट मात्र पर्याप्त नहुने भएकाले आयोजना प्राथमिकीकरण गरी क्रमशः निर्माणमा जानुपर्छ। यस्ता आयोजनामा वैदेशिक, निजी साथै सार्वजनिक-निजी-सार्वभौमारी तथा अन्य वैकल्पिक लगानी आकर्षित गर्नुपर्नेछ। बहुउद्देश्यीय आयोजनाको जलविद्युत् कम्पनेन्टलाई छुट्याएर निजी क्षेत्रलाई सहभागी गराउन सकिन्छ। अन्य कम्पनेन्टमा सरकारले लगानी गरेर पनि विकास गर्न सकिन्छ। निजी क्षेत्र आकर्षित गर्न ‘भाएबिलिटी म्याप फिन्डिङ’ अवधारणाबाट पनि अधि बढ्न सकिन्छ। आयोजनाको सुरुवाटै लगानीको सुनिश्चितता र सञ्चालन मोडालिटीमा स्पष्ट हुन जरुरी छ।

रानी जमरा-कुलुरिया सिंचाइ आयोजनाको विकाससँगै ४.७ मेगावाट जलविद्युत् सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

मोडालिटी अहसम्म तय हुन सकेको छैन। भेरी-बवई डाइभर्सन आयोजनाबाट निस्कने ४६ मेगावाट विद्युत् सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कसले, कसरी गर्ने तय भइसकेको छैन। तसर्थ, जलविद्युत्का लागि विकास गरिएका बुढीगण्डकी, नलगढा, पश्चिम सेती, तमोर जस्ता जलाशययुक्त आयोजनाका साथै नेपाल-भारत संयुक्त अवधारणामा विकास गर्ने तयारी भएका पञ्चेश्वर तथा सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय जस्ता आयोजनाको विकास, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा स्पष्टता हुनु जरुरी छ।

जलस्रोतको बहुआयामिक उपयोग

जलस्रोत आयोजनाको अध्ययन चरणदेखि नै बहुआयामिक उपयोगको तयारी गर्नुपर्छ। सिंचाइको ‘कमान्ड एरिया’ मा पूर्वाधार विकास, पानीको प्रभावकारी व्यवस्थापन साथै सिंचित क्षेत्रमा प्रभावकारी कृषि कार्यक्रम सञ्चालन हुनुपर्छ। ठूलो लगानीमा आयोजना निर्माण भएपश्चात् सिंचित क्षेत्रका जमिन अन्य प्रयोजनमा प्रयोग हुन सक्ने भएकाले सोलाई निरुत्साहित गर्नुपर्छ। आयोजनाको कुनै पक्ष निर्माणमा ढिलाइ हुँदा लागत बढ्न सक्ने भएकाले आयोजनाबाट समग्रतामा फाइदा लिने गरी एकीकृत ढंगबाट विकास हुनुपर्छ।

सुनकोशी-मरिन डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना १,२२,००० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ पुर्‍याउने मुख्य उद्देश्यले निर्माण थालिएको थियो। तर, सिंचाइ संरचनाको निर्माण अझै सुरु भएको छैन। बुढीगण्डकी आयोजनाको जग्गा प्राप्तिा लागि पैसा बाँडिसके पनि लगानी व्यवस्थापन, सञ्चालन मोडालिटी अझै सुनिश्चित छैन। यसले समग्र आयोजनाको लगानीमा प्रभावकारिता देखिँदैन। त्यसैले आयोजनाको योजना निर्माण थालेदेखि सम्पन्न भई सञ्चालन व्यवस्थापनसम्मको समग्र परियोजना चक्रको जोखिम विश्लेषण अत्यावश्यक छ।

अन्तरप्रदेश पानी बाँडफाँट

अन्तरजलाधार जलपथान्तरण बहुउद्देश्यीय आयोजना आर्थिक विकासका मेरुदण्ड हुन्। यसका राजनीतिक दलको मतैक्य चाहिन्छ, सरोकारवालाको सहज निर्माणको वातावरण बनाउनुपर्छ। देशमा उपलब्ध जलस्रोत उपयोग तथा समृद्धि हासिल गर्ने विषयमा राजनीतिक विवाद, अन्तरप्रदेश द्वन्द्व तथा स्थानीयस्तरमा भगडा हुनु हुँदैन। नेपालको संविधानले ठूला जलस्रोतका आयोजना संघीय सरकारको कार्यक्षेत्रमा राखेको छ। स्रोत/साधन व्यवस्थापन, जनशक्तिको पर्याप्तता साथै उपलब्ध जलस्रोतको उच्चतम फाइदा लिने दृष्टिकोणबाट राष्ट्रको हित हुने गरी यस्ता आयोजना विकास गर्नुपर्ने भएकाले पनि संघीय सरकारले नै गर्नुपर्छ। यदि यस्ता आयोजनालाई प्रदेशको भगडाको विषय, पानी बाँडफाँटलाई प्रादेशिक लडाई बनाउने हो भने यस्ता प्रदेशको औचित्यतामार्थि थप प्रश्न पैदा हुने निश्चित छ।

बहुउद्देश्यीय आयोजनाको गहिरो नवुभौकन अनावश्यक वादविवाद गर्ने वा राजनैतिक दाउपेचको विषय बनाउनु हुँदैन। वरु स्थानीयस्तरमा रोजगारी सिर्जना, उच्चतम फाइदा तथा न्यून वातावरणीय प्रभाव हुने गरी विकास गर्नुपर्छ। स्थानीय जनता, स्थानीय तह तथा प्रदेशलाई दिनुपर्ने फाइदा, पानी बाँडफाँटको विषयका साथै आयोजना विकासका क्रममा उत्पन्न विवाद समाधानमा नीतिगत स्पष्टता तथा आवश्यक संयन्त्रको व्यवस्था गर्नुपर्छ।

राजनीतिक हस्तक्षेपको अन्त्य

ठूला जलस्रोत आयोजना अध्ययन, निर्माण, सञ्चालन व्यवस्थापन गर्दा सबैजसो सरकारी निकायको प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहभागिता हुनुपर्छ। मुख्यतः प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ, वन/वातावरण, गृह जस्ता मुख्य निकायका अलावा अन्य स्थानीय तह, विभिन्न संघसंस्थाको सहयोग आयोजनालाई चाहिन्छ। आयोजनाको निर्णय प्रक्रिया तथा स्वायत्त ढंगबाट प्रभावकारी कार्यसम्पादन गर्ने वातावरण आवश्यक छ। हामीले राष्ट्रिय गौरवका आयोजना भने तापनि अन्य आयोजनाभन्दा फरक नदेखिएको परिप्रेक्ष्यमा यस्ता ठूला जलस्रोतका आयोजनालाई विशेष व्यवस्था हुन जरुरी छ। आयोजनाको सुरुवाती चरणदेखि नै यसका फाइदा-बेफाइदाको विषयमा भन्दा पनि राजनीतिक स्वाधिका आधारमा बजेट व्यवस्थापन, जनशक्ति वित्पास तथा प्राथमिकताका वहसले सही दिशा र गति लिन सक्दैन। यसका साथै आयोजनाको लागत अनुमान तयारी, खरिद प्रक्रिया, सम्झौता व्यवस्थापन, म्याद थप, भेगिएसन तथा कार्यान्वयन अवस्थामा मन्त्रालयको राजनैतिक नेतृत्वबाट हुने हस्तक्षेपले तौकिएको समय र लागतमा आयोजना सम्पन्न गर्न ठूलो चुनौती देखिएको छ।

अन्त्यमा, नेपालमा उपलब्ध जलस्रोत नेपालमा नै प्रयोग गरेर दिगो विकास हासिल गर्ने सन्दर्भमा यस्ता बहुउद्देश्यीय आयोजना कोसेढुंगा सावित हुन सक्छन्। ठूला जलाशययुक्त आयोजना निर्माण गर्दा एकातिर माथिल्लो तटमा डुबान, जग्गा अधिग्रहण, पुनर्वास तथा पुनःस्थापना साथै विभिन्न वातावरणीय जटिलता हुन्छन् भने तल्लो तटमा सिंचाइ, बाढी नियन्त्रण जस्ता फाइदा देखिन्छन्। जलस्रोत विकासका लागि आवश्यक ठूलो लगानीको केही अंश तल्लो तटीय देशले पाउने फाइदाका आधारमा बेहोर्ने गरी विकास गर्नुपर्छ। यसका लागि राजनैतिक र कूटनैतिक प्रयास अनवरत हुनुपर्छ। विस्तृत प्राविधिक तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गहन तर्फाकले गरी आयोजनाका प्राविधिकलगायत आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक विषयका साथै प्रदेशिक द्वन्द्व समाधान दिँदै लैजानुपर्छ। यसरी ठूला जलस्रोतका आयोजना तौकिएको लागत तथा समयमा सम्पन्न हुने हो भने देशको समृद्धिको यात्रामा अर्को फड्को हनेछ।

- इन्जिनियर बराल ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयका सहसचिव हुन् भने प्राडा पाण्डे त्रिवि इंजिनियरिङ अध्ययन संस्थानमा जलस्रोत विषयका प्राध्यापक हुन्।

अवसर दिन नसक्ने शिक्षा

रमेशप्रसाद जौतम

विद्यार्थीकालमै कमाइ गर्नुपर्ने अवस्थाका युवामा पढाइश्तिर मन मर्दै जान्छ। यस किसिमको अर्थप्रधान प्रवृत्तिले कलिलै उमेरका युवावर्गमा कालोबजारी तथा अन्य उपप्राध जस्ता गलत बाटो अपनाउन सक्ने खतरा पनि रहन्छ। हाम्रा जस्ता मुलुकका अधिकांश विद्यार्थीले बीचमै पढाइ छोड्ने मूल कारण गरिबी नै हो। विदेश गएका हाम्रा युवाले बस्न, खान र पढाइ शुल्क तिर्नका लागि आंशिक काम गर्नुपरेका प्रशस्त उदाहरण छन्।

अध्ययन तथा कामको सिलसिलामा विदेशिन प्रचलन भने पहिलेदेखिकै हो। विगतमा पनि कामको खोजीमा मुलान भासिन्थे। त्यहाँ जे काम पाए पनि गरेर नेपालमा पैसा लिएर आउँथे। अहिले पढ्नुका लागि मात्र नभएर साना, प्रहरी, वितीय वा स्वास्थ्य क्षेत्रका व्यक्ति जागिर छोडेर विदेश गएका थुप्रै उदाहरण छन्। हाम्रा विद्यार्थी मात्र पलायन भएनन्, हुँदाखाँदाका जागिरसमेत अमेरिका, क्यानडा, बेलायत, अस्ट्रेलिया, जापान भासिन थाले। डीभी वा पीआर हात पर्नासाथ यहाँका उच्च पदाधिकारीसमेत विदेश जान थालेका छन्। आफ्नो अवस्थाभन्दा विकसित देशका सुख सुविधामा लोभिनु भनेको स्वार्थी बन्नु हो। आफू जन्मेको भूमि विर्सेर अन्यत्र मुलुकमा रमाउनु सच्चा देशभक्तका लागि सुहाउने कुरा होइन।

एउटा गाउँको केटो घरतिनजिकै पुरे शिथित हुन्छ। अनि त्यो ठाउँ छाड्न खोज्छ। आफूलाई अरू गाउँलेभन्दा कर र्दछ थाल्छ। आफूले जान्ने गाउँ र सीप आफ्ना छर्राछमेकीलाई बाँड्ने भन्दैन। आफूले हासिल गरेका शैक्षिक उपलब्धि निमुखा गाउँलेको विकास अभियानमा सरिक गराउन नखोज्नु विडम्बना नै हो। अहिलेको शिक्षाले एउटा सामान्य व्यक्तिमा पनि अहम पलाएर आफू जन्मेको भूमि विर्सिएर अर्को ठाउँ जान खोज्नु दुःखद हो। पढेलेखेर केही जानेसुने हुनासाथ आफ्नो थातथलो छाड्न उच्चैरित

गराउने शिक्षा के शिक्षा ? यस्तो शिक्षालाई कसरी मुल्यांकन गर्ने ? यो पनि खोज्दै विषय बन्न आएको छ। व्यक्ति माथि उठ्नका लागि जन्मथलो नै छोड्नुपर्ने अवस्था किन आउँछ ? यसरी गाउँबाट ऊ शिक्षित हुन्छ, सहर पस्न मन लाग्ने सहर पस्छ, नत्र सार्थक विदेश जाने मानसिकता बनाउँछ। यो नै आधुनिक शिक्षाको उपज बन्दै आएको देखिन्छ।

पढेलेखेर जान्नेबुझ्ने भएपछि विदेश गएपछि मात्र इज्जत बढ्ने प्रवृत्ति आमयुवामा छ। समाजले भन्ने गरेको छ-फलानाको छोरो गज्जब भएछ, विदेश गएर ठूलो मान्छे भएछ। फलानाका बाबुआमा धेरै भाग्यमानी रहेछन्। समाजको यस्तो धारणाले भन्ने युवाको विदेश पलायनलाई प्रशय दिएको छ। नेपालमा प्रजातन्त्र पुनःस्थापनाका साथै विश्वव्यापी उदारीकरण एवं भूमण्डलीकरणले ल्याएको लहरसँगै विदेशिनै शैलीको विकास भयो। अह्र माओवादी सशस्त्र विद्रोहले यस अभियानमा अरू बढी मलजल पुर्‍यायो। स्वदेशमा रोजगारी अभावले श्रम गन्तव्यको खोजीमा खाडी मुलुकलगायत अन्य देशमा जाने लहर बढ्दै आयो। समयक्रमसँगै वैदेशिक रोजगारीबाट आएको रेमिट्यान्सले अर्थतन्त्रमा राहत महसुस भयो। अहिले रेमिट्यान्स तलमाथि हुनासाथ हाम्रो अर्थतन्त्र नै डामाडोल हुन स्थिति छ।

युवा जनशक्ति पलायनको कारक राजनीति र शैक्षिक हो। राजनीति अस्थिर छ। देशको अवस्था अस्तव्यस्त छ। शिक्षा क्षेत्रमा अन्योल र लापरवाही देखिन्छ। जुनसुकै सरकार आए पनि जनताले राहत महसुस गर्न सकिरहेका बनेको छ। शिक्षालाई गुणस्तरीय, व्यावहारिक र रोजगारमूलक बनाउनेतर्फ बहस र छलफल कमै गरिन्छ। गणतान्त्रिक मुलुक भएपछि अहिलेसम्म शिक्षा मन्त्रालयले स्पष्ट शिक्षा नीति ल्याउन सकेको छैन। शिक्षाले नै अवसर र रोजगारीका पहुँच बढिका साथै ज्ञान विज्ञानको क्षितिज उघार्छ। यसका लागि समयसापेक्ष, अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने शिक्षा चाहिन्छ। त्यसमा

राज्यको ध्यान खोइ ?

बेरोजगार जनशक्ति कामका खोजीमा प्रतिदिन दुई हजारभन्दा बढी विदेशिनै गरेका छन्। सीपको अभावले गर्दा फ्रन्डै ९० प्रतिशत अदक्ष कामदार बाहिरिइरहेका छन्। सीपयुक्त जनशक्ति तयार गर्न हाम्रो शिक्षा अझै असफल छ। शिक्षामा लगानी बालुवामा पानीकै भएको छ। हाम्रा युवालाई गाउँमै बसेर उच्च शिक्षासम्म पढ्ने अवसरको व्यवस्था गरिरनुपर्छ। त्यहाँ बस्दा स्रोतसाधन, वातावरण र अवसरको कमी महसुस गराइनु हुँदैन। शिक्षाले देशको भूगोल, कृषि वन, वातावरण, पशुपन्छी, सूचना, सञ्चार, प्रविधि, औपधि विज्ञान, पर्यटन, सुरक्षा, प्रशसन, ऊर्जा, रसायन, यातायात, अन्तरिक्ष, बायुमण्डलको अध्ययन, अनुसन्धान र विकास गर्न सक्नुपर्छ।

वर्तमान अवस्था दृष्टिगोचर गर्दा विश्वमा प्रतिभाको नै व्यापार हुन थालेको भान हुन आउँछ। अधिकांश अविर्कसित देशका ठूला वा साना प्रतिभा विदेश भौतारिरहेका छन्। शैक्षिक अव्यवस्थाले मुलुकमा सुयोग्य नागरिक उत्पादन हुन सक्दैन। फलतः नेतृत्वदायी ठाउँमा होय मानिसको कमी हुन्छ। यही परिस्थिति आज हाम्रो देशले व्यहोरिरहेको छ। शैक्षिक क्षेत्रले त प्राज्ञिक, योग्य, इमानदार र लगनशील व्यक्तिको उत्पादन गर्नुपर्ने हो। तर, शिक्षक युनियनहरूले प्राज्ञिक र शैक्षिक हकहितभन्दा केवल सेवा र सुविधाका लागि मात्र आवाज उठाउने गर्दा विद्यार्थीको पढाइमा असर पुगिरहेको छ।

शिक्षालय नेताका कार्यकर्ता भर्ती केन्द्रमै हुन थालेका छन्। शिक्षा क्षेत्रको अबौँ रकमको समुचित प्रतिफल प्राप्त नभएको स्पष्ट छ। यही परिणामले १२ कक्षा उतीर्ण हुनासाथ विदेश अध्ययनका लागि जाने र त्यहीँ पलायन हुने प्रवृत्ति बढिरहेको छ। अर्कातर्फ उच्च शिक्षा हासिल गरेका व्यक्ति पनि रोजगारीका लागि विदेश पलायन हुने गरेका छन्। यसरी शिक्षित, प्रतिभावान् नागरिक आफ्नो देश छोडेर जाँदा मुलुकले योग्य व्यक्ति गुमाउन पुग्छ। राज्यले ठूलो लगानी लगाई उत्पादन गरेको दक्ष जनशक्ति विदेश पलायन हुँदा त्यसबाट हुने हानिवारे विमर्श हुन सकेको छैन। राजनीतिक व्यवस्था फेर्दैमा केही भएन। फेरिनुपर्ने आममानिसको सामाजिक अवस्था थियो। यसका लागि शिक्षा सुधार्नुपर्छ।

कानुन व्यवसायी कल्याणकारी कोषको प्रभावकारिता

सविता विमली

कानुन व्यवसाय स्वतन्त्र पेसा हो। यो क्षेत्रमा उमेरको कुनै समयसीमा छैन। आफ्नो शरीर र स्वास्थ्यले साथ दिउञ्जेलसम्म यो पेसामा सक्रिय हुन पाइन्छ। अन्य पेसाबाट सेवा निवृत्त भएर कानुन व्यवसायमा आउने व्यक्तिहरूका लागि समेत कानुन व्यवसाय आकर्षक क्षेत्र हो। उच्च अदालत, जिल्ला अदालतका माननीय न्यायाधीशहरू समेत सेवा निवृत्त भएपछि कानुन व्यवसाय गरिरहेको देखिन्छ। सरकारी कर्मचारी, शिक्षक र सुरक्षाकर्मी मात्र नभएर सांसद, मन्त्रीदेखि प्रदेश प्रमुखसमेत भइसकेका व्यक्तिलाई यो क्षेत्रले हार्दिकतापूर्वक स्वागत गरिरहेको देख्न सकिन्छ। ९८ वर्षका वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारीदेखि नवोदित कानुन व्यवसायीले समेत यो व्यवसायमा उतिकै महिनेत गरिरहेका छन्।

लामो समयको प्रतीक्षापछि नेपाल कानुन व्यवसायी परिषद्ले कानुन व्यवसायी कल्याणकारी कोष कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। कानुन व्यवसायी परिषद् ऐन, २०१० अन्तर्गत परिषद्कै मातहतमा सञ्चालन हुने कोषले परिषद्को कानुन व्यवसायीको लगतमा अद्यावधिक भएका, नेपाल बार एसोसिएसन वा यसका सम्पूर्ण बार एकाइहरूमा आवद्ध सदस्यलाई समेट्ने बढाइएको छ।

परिषद्को कुल वचतको पच्चीस प्रतिशत, स्वदेश वा विदेशमा रहेका कानुन क्षेत्रमा आवद्ध व्यक्तबाट प्राप्त सहयोग रकम, बार एसोसिएसनबाट प्राप्त सहयोग रकम, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाबाट प्राप्त रकम, अन्य संस्था तथा व्यक्तिले स्वेच्छाले

दान गरेको रकमबाट कोषमा आवश्यक रकम संकलन गरिनेछ।

जुनसुकै प्रकारको क्यान्सर भएमा, सुट्टेको शल्यक्रिया गर्नुपर्ने (ओपन हाट सर्जरी, पेसमेकर राख्नुपरेमा, बाइपास सर्जरी गर्नुपरेमा), दुवै मिर्गौलाले काम नगर्ने भएमा वा डायलिसिस गर्नुपरेमा, फोक्सो वा कलेजो काम नलाग्ने भएमा, मस्तिष्कघात वा प्यारालाईसिस भई कुनै एक वा दुवै हातखुडा चल्न नसक्ने भएमा सुविधा प्राप्त गर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै कुनै दुर्घटनामा परी शारीरिक वा मानसिक अपांगताको कारण वा अन्य गम्भीर रोगको कारण एक महिना वा सोभन्दा बढी अस्पतालमा बर्ना भई उपचार गर्नुपर्ने भएमा, दैवी वा प्राकृतिक प्रकोपबाट घरबारविहीन भएमा पनि आर्थिक सुविधाको व्यवस्था गरिएको छ।

कानुन व्यवसायी सदस्य रहेको बार एकाइको कार्यसमितिको विवरणका आधारमा बार एसोसिएसनले सो कानुन व्यवसायीको नवीकरण वा अद्यावधिक रहेको कानुन व्यवसायी प्रमाणपत्र, उपचारसम्बन्धी कागजात परिषद्को कार्यसम्पादन समितिलाई पठाउनेछ। कार्यसम्पादन समितिले आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी कानुन व्यवसायीको आर्थिक स्थितिसमेत हेरी आवश्यक निर्णय गरी परिषद्लाई पठाउँछ।

आर्थिक सुविधाका सम्बन्धमा कार्यसम्पादन समितिको निर्णय नै अन्तिम हुने र परिषद्को बैठकले पारित गरी प्रमाणित गर्नेछ। अस्पतालमा बसेको अवधि र उपचारका लागि भएको खर्च तथा कानुन व्यवसायीको आर्थिक हैसियतसमेतलाई हेरेर उल्लिखित रोगहरूका लागि अधिकतम पाँच लाखसम्म प्रदान गर्न सकिने साथै यस्तो सुविधा कोषको खातामा रहेको रकमको ब्याजबाट प्रदान गरिनेछ।

हाल परिषद्ले आफ्नो निजी आम्दानीबाट कल्याणकारी कोषमा एक करोड ३० लाख रकम जम्मा गरेको छ र यो रकम हरेक वर्ष बढ्दै जाने भनिएको छ। मूल पुँजीका रूपमा रहेको सोही रकमको ब्याजबाट नै आर्थिक

सुविधा आवश्यक पर्ने कानुन व्यवसायीले आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी उक्त सुविधा प्राप्त गर्न सक्नेछन्। यस पटक विरामी कानुन व्यवसायीको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै परिषद् स्वयंले स्वतः सञ्चानमा लिएर छ जना कानुन व्यवसायीहरूलाई आर्थिक सुविधा दिने निर्णय गरेको छ। राज्यबाट पेसामा सुविधा पाउने कानुन व्यवसायीले यो सुविधा नपाउने, परिषदमा अद्यावधिक भएका तर कुनै पनि बार एकाइमा आवद्ध नभएका कानुन व्यवसायीलाई समेत समेट्ने भनिए पनि कल्याणकारी कोष सञ्चालन नियमावलीमा सो सम्बन्धी स्पष्ट व्यवस्था भने रहेको देखिँदैन।

कानुन व्यवसायीहरूलाई राज्यले करको दायरामा ल्याएको धेरै भइसक्यो। कानुन व्यवसायीहरूले राज्यलाई वार्षिक करोडौँ रशैया कर तिरिरहेका छन्। परिषद्ले करको दायरामा नआएका कानुन व्यवसायीहरूको इजाजतपत्र नवीकरण गर्ने गरेको छैन। इजाजतपत्र नवीकरण नगर्ने कानुन व्यवसायीले उल्लिखित सुविधा पाउने छैनन्। परिषदमा हाल अद्यावधिक रहेका कानुन व्यवसायीको संख्या करिब १३ हजार रहेको छ। यो संख्यासँगै त्यति नै कानुन व्यवसायी करको दायरामा पर्न आएका छन् भने देखिन्छ। यसरी राज्यलाई कर तिरिरहेका कानुन व्यवसायीका लागि राज्यका तर्फबाट भने अहिलेसम्म कुनै पनि प्रकारको सहयोग परिषद्ले प्राप्त गरेको छैन।

राज्य सहयोगी नहँदा नहुँदै पनि परिषद्ले आफ्ना सदस्यहरूका लागि नियामक संस्थाको हैसियतले जुन कामको सुरुवात गरेको छ त्यो वास्तवमै सहायनीय छ। अब परिषद्ले दायरा आफ्ना सदस्यहरूलाई उपप्राप्तको व्यवस्था गर्न परिषद् तथा बार एसोसिएसन अविलम्ब लाग्नुपर्दछ।

- विमली अधिवक्ता हुन्।

अर्थ संक्षेप

जस्मिन पेन्टस्को प्राथमिक सेयर निष्कासन बिक्री प्रबन्धकमा सानिमा

काठमाडौँ (कास)- जस्मिन पेन्ट्स लिमिटेडको प्राथमिक सेयर निष्कासन गर्न बिक्री प्रबन्धकमा सानिमा क्यापिटल नियुक्त भएको छ। जस्मिनले सोमवार विज्ञापित जारी गर्दै यसबारे जनाएको हो। जस्मिन पेन्ट्सको प्रतिसेयर अंकित मूल्य सय रुपैयाँ दरका ५ लाख किताले हुन आउने पाँच करोड रुपैयाँ बराबरको साधारण सेयर जारी गर्न सानिमा क्यापिटल निष्कासन तथा बिक्री प्रबन्धकका रूपमा नियुक्त भएको हो। जस्मिन पेन्ट्सका कार्यकारी अध्यक्ष लक्ष्मणप्रसाद वार्वाल र सानिमा क्यापिटलका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत भीष्मराज चालिसेले यससम्बन्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरे।

नेपाल एसबीआई बैंकका एकसाथ सात नयाँ शाखा

काठमाडौँ (कास)- नेपाल एसबीआई बैंकले देशका विभिन्न स्थानमा आफ्ना सात शाखा कार्यालय उद्घाटन गरी सेवा विस्तार गरेको छ। बैंकले सोमवार वार्वाल लमही, कपिलवस्तुको जिलपुर, पाप्साको रामपुर बजार, जनकपुरको पिडारी चोक, उदयपुरको केन्टार, सुनसरीको दुहवी र तनहुँको दुलेगौडा शाखा कार्यालय उद्घाटन गरेको हो। शाखा विस्तार गरी ग्राहकलाई सहज बैंकिङ सेवा पुर्‍याउने लक्ष्यस्वरूप शाखा विस्तार गरिएको बैंकले जनाएको छ।

नेपाल लाइफको सञ्चालक समिति अध्यक्षमा लामिछाने

काठमाडौँ (कास)- नेपाल लाइफ क्यापिटलको सञ्चालक समिति अध्यक्षमा कृष्णराज लामिछाने निर्वाचित भएका छन्। लामिछानेलाई कम्पनीको सञ्चालक समितिको ११०औं बैठकले सर्वसम्मतिले अध्यक्षमा चुनेको हो। पुस १९ मा काठमाडौँमा

कम्पनीको ११औं वार्षिक साधारणसभा गरिएको थियो। सभाले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को लेखापरीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन पारित, २०८१/८२ का लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति तथा नयाँ सञ्चालक समिति चुनेको थियो। सञ्चालक समिति सदस्यमा संस्थापक सेयरधनीका तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सुरेशकुमार अप्रवाल, अमितकुमार कयाल र प्रेमप्रसाद रेग्मी निर्बिरोध चुनिएको कम्पनीले जनाएको छ।

मैनादेवी र कुमारी जबबीच ‘ट्र्यास कलेक्सन रेस’ सहकार्य

काठमाडौँ (कास)- मैनादेवी फाउन्डेसन (एमडीएफ) र कुमारी जबबीच ‘काठमाडौँ ट्र्यास कलेक्सन रेस २०२५’ का लागि मुख्य प्रायोजकका रूपमा सहकार्य भएको छ। पुस २७ गते आयोजना हुने ट्र्यास कलेक्सन रेसका लागि फाउन्डेसन र जबबीच सोमवार सहकार्य भएको जनाइएको छ। यो रेस काठमाडौँको तीनकुनेबाट सुरु हुनेछ। रेसमा जोडी बनाएर प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्नेछ। र, पाँच किलोमिटरसम्म फोहोर संकलन गर्नुपर्नेछ। यस वर्षको ट्र्यास कलेक्सन रेसमा तीन संयभन्दा बढी स्वयम्सेवक परिचालन हुने जनाइएको छ। साथै तीन हजार जनाभन्दा बढी सहभागी हुने अपेक्षा गरिएको फाउन्डेसनले बताएको छ।

माघ ११ देखि विराट एक्स्पो

काठमाडौँ (कास)- उद्योग संगठन मोरङले आठौँ विराट एक्स्पो २०२५ आयोजना गर्ने जनाएको छ। संगठनले आउँदो माघ ११ देखि २० सम्म विराटनगरको डिग्री क्याम्पस परिसरमा एक्स्पो आयोजना गर्न लागेको हो। यसका लागि तयारी तीव्र पारिएको र अन्तिम चरणमा रहेको आयोजकले बताएको छ। एक्स्पोमा २६८ वटा स्टल रहनेछन्, जसमा विराटनजार वीटूबी, स्टार्टअप भिजन कोशी हयाकाथन, रोजगार कोशी, व्यावसायिक सेवा प्रदायक, सूचना, शिक्षा तथा डिजिटल प्रविधिलगायतका स्टल हुने आयोजकले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ। एक्स्पो अवलोकन गर्न सय रुपैयाँ शुल्क लाग्ने आयोजकले जनाएको छ।

कजा चत्ता भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ (पैतिस) दिने अत्यन्त जरुरी सूचना	
(प्रकाशित मिति २०८१ साल पुष महिना २३ गते मंगलवार)	
यस विकास बैकको विभिन्न शाखा कार्यालयहरुबाट तपश्लिमा उल्लेखित ऋणीहरुले विभिन्न कजा शीर्षक अर्न्तगत लिएको कजाको साँवा, ब्याज र अन्य दै दस्तुर समेत तिन बुझाउने सम्बन्धमा बैकसंग गरेको शत क्वालिथत उल्लंघन गर्नु भएको र बैकबाट पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा तरवारिकाता गर्दा समेत सो कजाको तिन बुझाउनु पर्ने साँवा, ब्याज तथा हजांना समेत चुक्ता भुक्तान गर्न आउने तर्फ कुनै चासो नदेखाउनु भएको र नआउनु भएकोले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैतिस) दिन भित्रमा बैकलाई तिन बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण साँवा, ब्याज तथा हजांना ब्याज समेत चुक्ता भुक्तान गर्न आउनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त अर्थाध भित्र तपाईंले यस संस्थाबाट लिएको कजाको साँवा, ब्याज र अन्य दै दस्तुर चुक्ता भुक्तान नगरेमा धितो सुरक्षणमा तपाईंले लेखिदिएको सम्पूर्ण चल अचल सम्पति बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ५७ उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धितो लिलाम बिक्री गरी वा सो वाट समेत संस्थाको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा प्रचलित कानून अनुसार कारवाही गरी बैकले आफ्नो लेना रकम असुल उपर गर्नुका साथै तपाईं ऋणी तथा ब्याक्तिगत धनजम्नानीकर्ता समेतलाई नेपाल राष्ट्र बैकको निर्देशन बमोजिम कजा सूचना केन्द्र लि को कालो सूचीमा समावेश गरिने ब्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।	
तपश्लि	कजा शिर्षक : व्यावसायिक आवधिक कजा
१) शाखा कार्यालय : वीरगंज शाखा	ऋणीको विवरण
नाम : अमोल पोल्डी एण्ड हयाचरी फार्म प्रोप्राइटरको नाम : विनोद कुमार यादव प्रा.फ.नं.घ.उ.वि. : ८७४६/३७७/०७७/७८ वर्ता गर्ने कार्यालय : धरैलु तथा साना उद्योग कार्यालय, कलैया (बारा) रजिष्टर्ड ठेगाना : बारा जिल्ला फेठा गा.पा. वडा नं. ७	दर्ता मिति : २०७७/०७/०६ स्थायी लेखा नं. : ६१४९२९७००
व्यक्तिगत धनजम्नानीकर्ताको विवरण	
१) रामध्यान राउतको नाति लक्ष्मी प्रसाद यादवको छोरा वारा जिल्ला कलैया वडा नं. १२ हाल, कलैया उ.म.न.पा. वडा नं. ९ वस्ने विनोद कुमार यादव (ना.प्र.नं. : १८९७/२०११ जारी मिति र जिल्ला : २०५२/०४/११, बारा)	
२) कृष्णदेव प्रसाद यादवको छोरी लक्ष्मी प्रसाद यादवको बृहारी विनोद कुमार यादवको पत्नी वारा जिल्ला धर्मनगर वडा नं. ७ हाल, कलैया उ.म.न.पा. वडा नं. ९ वस्ने बबिता कुमार यादव (ना.प्र.नं. : ३३१०८०/१० ९७ जारी मिति र जिल्ला : २०६६/०९/२०, बारा)	
२) शाखा कार्यालय : नेपालगंज शाखा	कजा शिर्षक : व्यक्तिगत आवधिक कजा
ऋणीको विवरण	
पहल सिंह कार्कीको नाति खड्क बहादुर कार्कीको छोरा सुर्खेत जिल्ला छिन्चु वडा नं. ७ हाल, भेरीगंगा न.पा. वडा नं. १२ वस्ने खिम बहादुर कार्की (ना.प्र.नं. : ६४३०८०४/२४४५ जारी मिति र जिल्ला : २०५४/०९/१६, सुर्खेत)	
व्यक्तिगत धनजम्नानीकर्ताको विवरण	
१) पहल सिंह कार्कीको बृहारी खड्क बहादुर कार्कीको पत्नी सुर्खेत जिल्ला छिन्चु वडा नं. ७ हाल, भेरीगंगा न.पा. वडा नं. १२ वस्ने श्रीमती देउकली कार्की (ना.प्र.नं. : १४०९९ जारी मिति र जिल्ला : २०४५/१२/१६, सुर्खेत)	
२) पहल सिंह कार्कीको नाति खड्क बहादुर कार्कीको छोरा सुर्खेत जिल्ला छिन्चु वडा नं. ७ हाल, भेरीगंगा न.पा. वडा नं. १२ वस्ने खिम बहादुर कार्की (ना.प्र.नं. : ६४३०८०४/२४४५ जारी मिति र जिल्ला : २०५४/० ९/१६, सुर्खेत)	
<small>“नेपाल राष्ट्र बैकबाट “ब” वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त राष्ट्रिय स्तरको विकास बैक”</small>	
मुक्तिनाथ विकास बैक लि.	
MUKTINATH BIKAS BANK LTD.	
Central Office: Lazimpat, Kathmandu, Tel.: ०1-5970887, Toll Free No.: 16600149999 E-mail: info@muktinathbank.com.np, Web: www.muktinathbank.com.np	
<small>जन्ता बैकमा होइन, बैक जन्तामा जानु पर्दछ</small>	

सुरुङमार्गको कागजी...

चाडवाडका बेला दैनिक ७ देखि १० हजारसम्म सवारीसाधन ओहोरदोहोर गर्छन् ।

अर्को समस्या रहेको सडक भनेको नारायणगढ-वुटवल सडक खण्डअन्तर्गत नवलपुरको दाउन्ने खण्डमा छ। जहाँ दुम्कीवास-वर्दघाटको सुरुङमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन पनि सकिइसकेको छ। ०८० सालमा भएको अध्ययनअनुसार यसको कुल दूरी ५.३ किमि छ । प्रारम्भिक अध्ययनअनुसार यसको निर्माणमा ३८ अर्ब ६९ करोड रुपैयाँ चाहिन्छ । “सडकको लम्बाइ छोट्याउने र सवारी चापअनुसार सुरुङ बनाउने हो भने सिन्धुलीको खुर्कोट-चिन्पावारी सुरुङ निर्माण आवश्यक छ,” पूर्वसचिव थापाले भने, “यो सुरुङ बनाएपछि, त्यहाँबाट काठमाडौँतर्फ आउने सडक सुधार गर्नुपर्छ, यति गरे पूर्वी नेपालबाट काठमाडौँसम्मको कनेक्सन सहज हुन्छ।” सवारी चाप र आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी सुरुङ निर्माण गर्नुपर्ने उनको सुझाव छ । दुम्कीवास-वर्दघाट सुरुङ निर्माण पनि आवश्यक रहेको उनको भनाइ छ ।

नेपालमा जर्लाबिद्युत आयोजनामा धेरै सुरुङ निर्माण गरिए पनि सवारीसाधन गुड्ने गरी निर्माण गरिएको पहिलो सडक सुरुङ नागढुंगा-सिस्नेखोला नै हो । अहिले यसको निर्माण अन्तिम चरणमा छ । ०७६ कात्तिक ४ देखि निर्माण थालिएको सुरुङको प्रगति ८४ प्रतिशत छ । अहिले सुरुङभित्र लाइनिङको काम भइरहेको छ । यो सुरुङ निर्माणपछि, सञ्चालन खर्च मात्र वार्षिक करिब ४० करोड लाग्ने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको सडक विभागको विकास सहायता कार्यान्वयन महाशाखा प्रमुख बिजय जैसैले बताए ।

गत मांसिर १७ मा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली चीन भ्रमणमा गएका बेला ‘ब्लेट एन्ड रोड इनिशिएटिभ (वीआरआई) अन्तर्गत सञ्चालन हुनेमा टोखा-छहरे सुरुङमाग आयोजनालाई पनि राखिएको छ । त्यस क्रममा दुई देशका उच्च अधिकारीबीच ‘वीआरआई सहकार्य फ्रेमवर्क’ मा हस्ताक्षर भएको थियो । यो आयोजना फ्रेमवर्कभित्र परे पनि निर्माण प्रक्रिया कसरी अघि बढ्छ, निस्क्यो छैन । नेपाल सरकारले उक्त आयोजना अनुदानमा बनाईदिन चीनसँग आग्रह गर्दै आएको छ । यसबारे अहिलेसम्म केही निर्णय भइसकेको छैन ।

०७६ माघ १ मा अध्ययन सकेपछि सडक विभागमा चिनियाँ परामर्शदाताले प्रस्तुतीकरण गरेका थिए, जसमा ३ वटा विकल्प देखाइएको थियो । अध्ययनअनुसार सुरुङको दूरी ४ देखि ४.५ किलोमिटर हुने अनुमान छ । विभागले चिनियाँ टोलीलाई आवश्यक पर्ने कागजात उपलब्ध गराएको थियो । ०७६ फागुन १ मा चिनियाँ परामर्शदाताको अनुरोधमा तीन वटा विकल्प, काठमाडौँ-टोखा-छहरे-विदुर, काठमाडौँ-ओखरपौवा-विदुर र काठमाडौँ-नौबिसे-गल्ली सडकमा दैनिक गुड्ने सवारीसाधनको तथ्यांक उपलब्ध गराइएको थियो ।

सुरुङ निर्माणको विषय बर्सौंन बजेटमा उल्लेख हुँदै आएको छ । विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) र वातावरणीय प्रभाव

सगरमाथा...

वायु सेवा सञ्चालक संघका सदस्य कम्पनीले भने हेलिप्याडमा राखिएका अवरोध हटाउनुपर्ने र खुबु पासाइन्हामू गाउँपालिकाले पनि हेलिकोप्टर उडानमा अवरोध हटाएको पत्र पठाउनुपर्ने भएका छन् ।

मंगलवार गाउँपालिकामा हुने कार्यपालिका बैठकले यसबारे निर्णय गरिने गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत जगतप्रसाद भुसालले बताए । ‘हेलिकोप्टर उडानमा लगाइएको रोकबारे निकुञ्जले निर्णय गरेको थियो । सोमवार अवेर मात्र विज्ञप्ति प्राप्त भयो । यसबारे भोलिको बैठकले गाउँपालिकाको धारणासहित निर्णय लिनेछ,’ भुसालले भने ।

अनाधिकृत व्यक्तिकरूले खुम्बु क्षेत्रका हेलिप्याडमा हेलिकोप्टर अवतरणमा लगाएको प्रतिबन्ध तत्काल हटाउन र अन्या कारवाही गरिने भन्दै जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुले सोमवार दिउँसो सूचना जारी गरेको थियो ।

‘केही दिनदेखि सोलुखुम्बुमा रहेका विभिन्न हेलिप्याडमा अनाधिकृत व्यक्तिकरूले हेलिकोप्टर आवागमन (उडान) मा अवरोध पुर्‍याएको भनी विभिन्न सञ्चारमाध्यमबाट जानकारी प्राप्त भएकाले जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ,’ प्रमुख जिल्ला अधिकारी अनोजकुमार धिमिरेले जारी गरेको विज्ञप्तिमा भनिएको थियो, ‘नियमअनुसार सञ्चालित हेलिकोप्टर उडानमा अवरोध गनल्ले विपद्, विरामी उद्धार, पर्यटन प्रवर्द्धनलगायतका समस्या भएको भनी जनगुनासो प्राप्त भएकाले हेलिकोप्टर उडानमा बाधा/अवरोध गर्ने/गराउनेलाई प्रचलित कानुनबमोजिम कडा कारवाही गरिनेछ ।’

‘अध्ययन गरिएका सबै सुरुङ निर्माण सम्भव छैन’

निर्माण गर्ने भन्दै सुरुङको अध्ययन दुई दर्जन हारहारी पुर्‍याइएको छ, यी सबैको निर्माण सम्भव छ ?

अहिले धेरै सुरुङको पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन मात्र गरिएको छ । कुनै पनि सुरुङ बनाउन सम्भव नहुने हुँदैन । निर्माण गरेअनुसार फाइदा हुन्छ, हुँदैन भन्ने मात्र हो । अहिले हेर्दा अध्ययन गरिएका धेरै सुरुङ लागत कम गर्न सकिने खालका छैनन् । फेरि विस्तृत अध्ययन गर्दा दूरी घटाएर लागत कम गराउन सकिन्छ । अहिले अध्ययन गरिएका सबै सुरुङको निर्माण सम्भव छैन । कुन ठाउँमा सुरुङ बनाउँदा सडकको लम्बाइ घट्छ, समयको बचत हुन्छ, दुबानी खर्च कम पर्छ र ट्राफिक जाम कम हुन्छ, त्यो हेरेर मात्र निर्माण प्रक्रिया अघि बढाइन्छ ।

यति धेरै सुरुङमाग आवश्यक छन् ?

हाम्रो अर्थतन्त्रले धान्ने हो भने अहिले अध्ययन भएका सबै सुरुङको आवश्यकता छ । तर तत्कालका लागि अध्ययन गरिएका यी सबै सुरुङ आवश्यक होइनन् । जहाँ अप्ठ्यारो सडक छ, सवारी चाप बढी छ, त्यहाँ सुरुङ बनाउन सकिyo भने त्यसबाट फाइदा हुन्छ ।

राजनीतिक दबावमा प्रत्येक वर्ष बजेटमा सुरुङको नाम अनिवार्य राखिन्छ, फेरि त्यस्ता सुरुङको अध्ययन गरेर मात्र बन्थ्याइन्छ, निर्माणमा जान सकिँदैन, किन ?

पाप्साको सिद्धबाबा दुर्घटनाको ठूलो जोखिम रहेको क्षेत्र हो । त्यो ठाउँमा सडक सुरक्षाका दृष्टिले सुरुङ निर्माण एकदमै आवश्यक थियो, त्यहीअनुसार त्यहाँ सुरुङ निर्माण गरिरहेका छौ । प्रारम्भिक तहको अध्ययन गर्न राजनीतिक दबावको कुरा नै हुँदैन । प्राविधिक रूपमा अध्ययन गरिसकेपछि, निर्माण गर्न आवश्यक हो/होइन, थाहा भइहाल्छ । हामीले अध्ययन गरेर जघाभाव्य निर्माण

मूल्यांकन (ईआईए) अध्ययन सक्ने गरी निर्माण अगाडि बढाउने भन्दै गत आर्थिक वर्षमा १ अर्ब रुपैयाँ बजेट छुट्याइएको थियो । तर विनियोजित बजेटबाट केही काम हुन सकेन । बजेट खर्च नभएपछि अन्य आयोजनामा रकमान्तर गरिएको सडक विभागले जनाएको छ ।

यता तीनकुने खण्डको मुनिभैरव-जडीवुटी सुरुङमार्गको निर्माणका लागि जापान

● **केशवकुमार शर्मा**
सचिव, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

पनि गरेका छैनौं । सामान्य खर्चमै पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन गरेर निर्माण गर्न आवश्यक हो कि होइन निकर्षाल मात्र गर्दै आएका छौ । आवश्यक भए थप विस्तृत रूपमा अध्ययनको प्रक्रिया अघि बढाई निर्माणमा लैजान्छौ ।

सुरुङ निर्माण लागत र सञ्चालन खर्च धान्न महँगो पर्छ, यस्तो अवस्थामा अध्ययन गरिएका सबै सुरुङ कसरी बनाउन सकिन्छ ?

सुरुङ सञ्चालन र निर्माणबारे हामीसँग दक्ष जनशक्ति पनि छैनन् । भविष्यमा हामीले आफ्नै ठाउँमा जनशक्ति तयार पार्न सक्छौ । त्यसैले तुलनात्मक रूपमा निर्माण लागत पनि कम पर्न सक्छ । अहिले हाम्रा लागि सवारीसाधन गुड्ने पहिलो सडक सुरुङमार्ग भनेकै नागढुंगा-सिस्नेखोला हो । यो सञ्चालनमा आएपछि, धेरै कुरा थाहा हुनेछ । अहिले हामी अन्दाजका भरमा पनि काम गरिरहेका छौ । उक्त सुरुङमार्गको निर्माण सकिएपछि कसरी सञ्चालन गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा वास्तविक रूपमा आउँछ । यो सुरुङमा थुप्रै नेपालीले काम गरेर दक्ष बनेका छन् । तेप्राँति हस्तान्तरणको काम भइरहेको छ । भोलिका दिनमा अर्को ठाउँमा सुरुङ बनाउँदा उक्त जनशक्ति प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

सरकारसँग ऋण सम्झौता अघि बढाउने प्रक्रियामा रहेको प्रमुख जैसीले जनाए । सिद्धार्थ राजमार्गअन्तर्गत पाप्साको सिद्धबाबा सुरुङमार्गको निर्माण जारी छ । कुनै समस्या आइनपरे आगामी माघ २ मा यसको ‘ब्रेक थ्रु’ गरिँदै छ । तीन वटा कस प्यासेजको कुल दूरी ४ सय ४१ मिटर छ । मुख्य सुरुङको लम्बाइ भने १ हजार १ सय २६ मिटर छ । सुनसरीको

धरान-लेउती सुरुङको पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन २०७७ सालमै भएको हो । तर अहिलेसम्म निर्माणमा जाने सुरुआर छैन । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार यसको दूरी ३.८७ किमि र निर्माणमा ११ अर्ब १३ करोड लाग्ने अनुमान छ । अहिले यसको अध्ययन रिपोर्ट सडक विभागमा थर्किएको छ ।

बागलुङको बिहुँ-नरेठाँटी सुरुङमार्गको अध्ययनको काम ०७९/८० मै सकिएको हो । अध्ययनअनुसार यसको निर्माण लागत २० अर्ब ४ करोड लाग्ने र दूरी ७.४४ किमि रहनेछ । रारा राजमार्गअन्तर्गत जाजरकोटको कुशे गाउँपालिकाको साइटादेखि जुम्लाको तातोपानी गाउँपालिकास्थित इमिल्वाघरी जोड्ने गरी सुरुङमार्गको अध्ययन सकिइसकेको छ । यस खण्डको दूरी १०.०७ किमि छ । ०७९/८० मा सकिएको पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार यसको निर्माणमा मात्र ३३ अर्ब रुपैयाँ लाग्ने प्रारम्भिक अनुमान छ । सुर्खेतको बबई-छिन्चु सुरुङमार्ग अध्ययन पनि ०७९/८० मा सकिइसकेको छ । अध्ययनअनुसार ५ किमि दूरी रहेको सुरुङ बनाउन १५ अर्ब रुपैयाँ लाग्ने अनुमान छ ।

‘सुर्खेत, बागलुङलगायतका केही जिल्लामा सुरुङ निर्माण गर्ने भन्दै अध्ययन गरिएको छ, हुँदा-हुँदा जुम्ला जोड्ने सुरुङको समेत परिकल्पना गरेर अध्ययन गरिएको छ,’ थापाले भने, ‘जुम्लामा दिनको ३ सय गाडी पनि गुड्दैनन्, यस्तो ठाउँमा सुरुङ बनाउने कुरा यफ मात्र हो, यस्तो ठाउँमा आवश्यक पनि होइन ।’

नारायणगढ-वुटवल सडक भएर दैनिक १० हजार बढी सवारीसाधन गुड्छन् । ‘यो ठाउँको दाउन्नेस्थित दुमिकेवास-वर्दघाट सुरुङमार्ग आवश्यक छ, त्यस्तो ठाउँमा सुरुङ निर्माणको सम्भाव्यता पनि छ, यसले लाभ पनि दिन्छ,’ थापाले भने, ‘तर लामा दूरीका सुरुङ सुर्खेत, जुम्लामा बनाएर के फाइदा? जसोतसो सुरुङ बने पनि सञ्चालन कसरी गर्ने? हाम्रो अर्थतन्त्रले धान्न सक्ने अवस्था रहँदैन ।’

रसुवागढी वेवावती सडक सुरुङमार्ग निर्माण गर्न भन्दै सुरुङको सूचीमा नाम राखिएको थियो । यसमा अहिलेसम्म थप प्रगति छैन । उक्त ठाउँमा सुरुङ आवश्यक नरहेको थापाले सुनाए । राजनीतिक दलले जनतालाई खुसी पार्न मात्र सुरुङ थपिरहेको उनको आरोप छ ।

लामो दूरीका सुरुङ निर्माण गरिए पनि सञ्चालन खर्च महँगो पर्ने सडक विभागका पूर्वसहसचिव नरेशमान शाक्य बताउँछन् ।

‘सवारी चाप नभएको ठाउँमा सुरुङ बनाएर अर्थ छैन,’ लामो समय सुरुङ आयोजनामा बसेर काम गरेका उतले भने, ‘लामो दूरीका सुरुङ सञ्चालन खर्च महँगो पर्छ ।’

अहिले अध्ययन गरेर राखिएपछि भोलि निर्माण जान सक्ने सुरुङ छान्न सकिने सडक विभागको भनाइ छ । निर्माणमा जाने कि नजाने भन्न पनि अध्ययन आवश्यक हो, त्यसैका लागि अध्ययन गरिएको हो,’ गुणस्तर अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रका निदेशक भाले भने, ‘सडक सुरक्षाका दृष्टिले कुन आवश्यक छ, छानेर सुरुङ निर्माण गर्न सकिन्छ ।’

यात्रुवाहक सवारीमा

३.३० प्रतिशत भाडा वृद्धि

थियो, अहिले समायोजन गर्न निर्णय भएको हो ।’ सार्वजनिक यातायात सञ्चालनसँग सम्बन्धित लगानी तथा खर्च सम्बन्धमा बजारको अध्ययन तथा विश्लेषण सरोकारवाला निकायसँग छलफल गरेर समायोजन गर्ने निर्णयमा पुगिएको पोखरेलको भनाइ छ । ‘श्रमिकहरुको पारिश्रामिक, इन्धन, टायर, ब्याज, सञ्चालन खर्च, हासकट्टीलगायत मुख्य सूचकमा भएको मूल्यवृद्धिलाई ध्यानमा राख्दै नयाँ भाडादर लागू गरिएको हो,’ विभागले जारी गरेको सूचनामा भनिएको छ । यातायात

यो वर्ष थप ६ खर्ब ५४ अर्ब ७५ करोड रुपैयाँ कजा विस्तार गर्नुपर्छ । गत वर्ष साढे ११ प्रतिशतले कजा विस्तार गर्ने लक्ष्य राखिएकामा ७ प्रतिशत हाराहारी अर्थात् ३ खर्ब ४४ अर्ब ७२ करोड मात्र प्रवाह भएको थियो ।

प्रधानमन्त्री ओलीले मूल्यवृद्धि नियन्त्रणको सीमामा रहेको दावी गरेका छन् । यद्यपि पछिल्ला महिनामा बजार भाड निरन्तर उकालो लाग्न थालेको छ । राष्ट्र बैंकको गत कात्तिकको आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति प्रतिवेदनमा औसत उपभोक्ता मूल्यवृद्धि दर ५.६० प्रतिशत छ । गत वर्षको सोही अवधिको तुलनामा यो ०.२२ प्रतिशत विरुद्धले बढी हो । ०८० कात्तिकमा यस्तो मूल्य वृद्धिदर ५.३८ प्रतिशत थियो । गत कात्तिकको औसत मूल्यवृद्धि पछिल्लो ९ महिनायताकै उच्च हो । यसअघि गत माघमा औसत उपभोक्ता मूल्यवृद्धि दर ५.०१ प्रतिशत थियो । त्यसयता न्यून दरमै भए पनि लगातार रूपमा बजार भाड उकालो लागिरहेको छ । सोही क्रममा गत कात्तिकमा साढे ५ प्रतिशतभन्दा माथि पुगेको हो । पछिल्ला महिनामा मूल्यवृद्धि उकालो लाग्नको कारण भारतीय मूल्यवृद्धिमा आएको वृद्धि हो । गत असोजमा ६.२१ प्रतिशत रहेको भारतको औसत मूल्यवृद्धि कात्तिकमा केही घटेर ५.४८ प्रतिशत कायम भएको छ । गत असोजमा भारतबाट आयात गर्ने वस्तु तथा सेवासँगै मूल्यवृद्धि पनि नेपाल भित्रिएको जानकारी बतार्उँछन् ।

दुवै खेलमा निस्किएन नतिजा

- पहिलो दिन रहेको बलरको दबदबा चिर्दै मधेश प्रदेशका मयन यादवद्वारा शतक
- आर्मीका देब्रेहाते स्पिनर शाहब आलमले ८ विकेट लिँदै घरेलु क्रिकेटकै रचे इतिहास

आर्मी र पुलिस बराबरी

जब मयनको ब्याट चल्यो

■ **मूषण यादव** (बीरगन्ज)

शाहब आलमले घरेलु क्रिकेटकै उत्कृष्ट बलिङ प्रदर्शन गरेका छन्। त्रिभुवन आर्मी क्लबबाट खेल्दै उनले सोमबार जय टुफी पुरुष एलिट कप दुईदिवसीय क्रिकेट प्रतियोगितामा नेपाल पुलिस क्लबविरुद्ध ८ विकेट लिए। अघिल्लो दिन ५ विकेट लिएका उनले पुलिसको बाँकी रहेको ३ विकेट पनि लिए।

नारायणी क्रिकेट रंगशालामा पुलिसले १०३-७ वाट दिनको खेल सुरु गरेको थियो। टोली २२ रन थपेर अलआउट भयो। पुलिसबाट गुलशन भाले सर्वाधिक ४७ रन बनाए। अघिल्लो दिनको खातामा १३ रन थपेका उनी शाहबको पहिलो सिकार भए। उनले ५४ बलमा समान ३ चौका र छक्का प्रहार गरे।

प्रेम तामाङ ३९ बलमा १० र श्रवण यादव खाता नखोली आउट भए। दुवैलाई शाहबले आउट गरे। शाहबले १५.१ ओभरमा २ मेडन राख्दै ५८ रन खर्चेर ८ विकेट लिएका हुन्। काठमाडौँ (क्षेत्र ३) वाट रितेश बरालले २०५.७ मा नेपालगन्ज (क्षेत्र ५) विरुद्ध ७ विकेट लिएका थिए। पुलिसका ललित राजवंशीले पहिलो इनिङ्समा ४७ रन खर्चेर ७ विकेट लिएका थिए।

शाहबको प्रदर्शनका बावजुद आर्मीलाई पुलिसले बराबरीमा रोकेको छ। आर्मीले पहिलो इनिङ्समा १ सय २१ रनमात्र बनाउन सको। पुलिसले जबाफमा १ सय २५ रन बनायो। आर्मी दोस्रो इनिङ्समा १ सय ७५ रनमा अलआउट भयो।

सोमपाल कामीले अर्वाजित ८२ र त्तराज दासले ३४ रन बनाए। सोमपालले १ सय ३८ बलमा १० चौका

प्लेयर अफ द म्याच भएका आर्मीका शाहब आलम

र १ छक्का प्रहार गरे। सन्तोष कार्की ७, भीम साकी १५, कुशल मल्ल २, वाँसिर अहमद र कप्तान विनोद भण्डारी समान १, पवन कार्की ९, विवेक यादव ११, शाहब ३ र आकाश चन्द ४ रनमा आउट भए। पुलिसका कुशल भुर्तेलले ४, गुलशन भाले ३ र ललित राजवंशीले २ विकेट लिए।

एक सय ७२ रनको लक्ष्य पाएको पुलिसले ४२ ओभरमा ५ विकेट गुमाएर ८८ रनमात्र बनाएपछि खेल बराबरीमा टुंगिएको थियो। आर्मीले १४ र पुलिसले १५ अंक हातमाे छ।

पुलिसका ओपनरद्वय दिलीप नाथ (९) र कुशल भुर्तेल (५ रन) ले पुनः राम्रो सुरुआत गर्न सकेनन्। गुलशन पनि १ र रशद खान १० रन बनाएर पेभेलियन फर्के। अभित श्रेष्ठले पुलिसबाट सर्वाधिक ३६ रन बनाए। अर्जुन साउदले ९४ बलमा १९ र शंकर रानाले ९ बलमा ५ रन बनाएर खेल बराबरीमा टुंग्याउन सहयोग गरे। शाहब र आकाशले २-२ तथा पवनले एक विकेट लिए। कुल १० विकेट लिएका आर्मीका शाहब प्लेयर अफ द म्याच भए।

चौथो प्रोटिन रन

हाफ म्याराथन माघ १२ मा

कान्तिपुर संगददता (काठमाडौँ)

ओलम्पियन धाविका सन्तोषी श्रेष्ठले ‘राइट टु प्रोटिन रन’ हाफ म्याराथनले खेलाडीहरूलाई आकर्षित गरिरहेको बताएकी छन्। दुई संस्करणकी विजेता सन्तोषीले सोमबार चौथो संस्करण घोषणा कार्यक्रममा भनिनु, ‘खेलकुदसँग सम्बन्ध नभएको संस्थाबाट आयोजित यो इभेन्ट नेपालमा हुने उत्कृष्टमध्ये एक हाफ म्याराथनमा पर्दछ। खेलाडीका लागि उत्तिकै सन्देशमूलक र पुरस्कारका हिसाबले पनि आकर्षक छ।’ सन्तोषीले पहिलो र तेस्रो संस्करण जितेकी थिइन्।

नेपाल भेटेरिनरी एशोसिएसनको आयोजनामा हाफ म्याराथनको चौथो संस्करण माघ १२ गते काठमाडौँमा हुनेछ। प्रोटिनजन्य प्रदार्थमा पहुँच बढाउने जनचेतनाका लागि राइट टु प्रोटिन रन हाफ म्याराथन लगातार चौथो वर्ष आयोजना हुन राइरहेको छ।

धाविका सन्तोषीले यसपल्ट पनि आफ्नो सहभागिताका लागि तयारी गरिरहेको बताइन्। गत संस्करणमा पुरुषतर्फ आर्मीका धावक दीपक अधिकारी च्याम्पियन भएका थिए।

राइट टु प्रोटिन रनमा महिला/पुरुष हाफ म्याराथन, खुला पुरुष १० किमि र महिला ५ किमि, १२ कक्षासम्मका विद्यार्थीका लागि छात्र ५ किमि र छात्रा ३ किमि, करक क्षमता भएका व्यक्तिका लागि हिवलचेयर रेस पुरुष तथा महिलाको हुनेछ। वालवालिकाका लागि रन फर फन विधामा प्रतिसपर्धा हुनेछ।

प्रोटिन रनमा करिव ८ हजार

चौथो ‘राइट टु प्रोटिन रन हाफ म्याराथन’ बारे जानकारी गराउँदै आयोजक नेपाल भेटेरिनरी एशोसिएसनका पदाधिकारी।

संख्यामा सहभागिता रहने संयोजक डा. सितलकाजी श्रेष्ठले जानकारी गराए। उनका अनुसार कुल १७ लाख ६३ हजार १ रुपैयाँ पुरस्कार रहेको छ। उनले सहभागिता र पुरस्कार राशिका हिसाबमा यो रन नेपालकै सबैभन्दा ठूलो हाफ म्याराथन रहेको दावी गरे। महिला र पुरुषमा समान पुरस्कार राखिएको छ। हाफ म्याराथनमा च्याम्पियन हुने दुवैले एक लाख ५० हजार रुपैयाँ पाउनेछन्। दोस्रोले एक लाख, तेस्रोले ७० हजार, चौथोले ५० हजार र पाँचौँले ३० हजार पुरस्कार पाउनेछन्।

खुला १० किमि पुरुष दौड विजेताले ५० हजार, दोस्रोले ४० हजार, तेस्रोले ३० हजार, चौथोले २० हजार र पाँचौँले १० हजार रुपैयाँ

पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्। महिलामा ५ किमिटर्फ शीर्ष तीन स्थानमा रहनेले क्रमशः ३० हजार, २० हजार र १५ हजार पाउनेछन्। चौथोले १० हजार र पाँचौले ५ हजार प्राप्त गर्नेछन्। विद्यार्थी र हिवलचेयर प्रतिस्पर्धामा पनि पुरस्कार रहेको छ। हि वलचेयरतर्फ शीर्ष तीन स्थान प्राप्त गर्ने खेलाडीले क्रमशः ३० हजार, २० हजार र १५ हजार पाउनेछन्। दुवै विधाका चौथोले १० हजार र पाँचौ हुनेले ५ हजार पाउनेछन्।

हाफ म्याराथन त्रिपुरेश्वरस्थित दशरथ रंगशालाबाट सुरु भई भक्तपुरको राधेराधे पुगेर सोही रुट हुँदै रंगशालामा आएर टुंगिनेछ। प्रतियोगितालाई नेपाल एथलेटिक्स संघको प्राबिधिक सहयोग रहनेछ। म्याराथनमा करिव ५ सय स्वयंसेवक

परिचालन गरिने आयोजकले जनाएको छ। रुटका लागि अन्तर्राष्ट्रिय संस्था एम्सबाट मान्यता लिनका लागि प्रयास भइरहेको संयोजक श्रेष्ठले जानकारी गराए। एथलेटिक्स संघका आरके श्रेष्ठले संघको नियमन र अनुगमनबाट हुँदै आयोजकले प्रतियोगिता भएकाले यसबाट खेलाडीको हकहित र प्रशिक्षणलाई पनि सहयोग पुग्ने अपेक्षा व्यक्त गरे। कार्यक्रममा भाग लिनका लागि ई-सेवा र आयोजक संस्थाको अनलाइनमार्फत ३ सय शुल्क तिरेर नाम दर्ता गर्न सकिने जनाइएको छ। प्रतियोगितालाई युनाइटेड स्टेट सोयाविन एक्साईट कार्डान्सलको प्रायोजन तथा पशु सेवा विभाग र नेपाल दाना उद्योग संघको विशेष सहयोग रहने छ।

हराएको थियो। रूकुम तीनै खेलमा पराजित भयो। विभागीय डर्जीमा आर्मीले एपीएफलाई ३-१ को सेटमा हराएको थियो। आर्मीले २५-१७, २५-२१, १९-२४, २५-१५ को नतिजा निकालेको थियो।

समूह ‘ए’ चार टिममध्ये पुलिस र मणिमुकुन्दले समान दुई खेल जितेको थियो। आयोजक मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमीले एक खेलमा जित्यो। समूह ‘बी’मा आर्मीले ३ खेल जित्यो। तीन खेलमा एपीएफले १ खेलमात्र जित्यो। गुजरातले २ खेल जित्दै सेमिफाइनल स्थान बनायो। चार इरानी र एक भारतीयसहित उत्रिएको गल्कोट भलिबल क्लबले तीनै खेलमा हार बेठायो।

महिला

राष्ट्रिय क्रिकेट

धनगढीमा

काठमाडौँ (कास)- प्रधानमन्त्री कप महिला राष्ट्रिय क्रिकेट प्रतियोगिता माघ १ गतेदेखि धनगढीमा हुने भएको छ।

९ टोली सहभागी प्रतियोगिता फाइनल क्रिकेट मैदानमा ११ दिनसम्म चलेछ। त्रिभुवन आर्मी क्लबले यसै प्रतियोगिताबाट पहिलो पटक महिला क्रिकेट टोली मैदानमा उतार्ने छ।

समूह ‘ए’ मा साविक विजेता नेपाल एपीएफ क्वलसहित, लुम्बिनी प्रदेश, गण्डकी प्रदेश, कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेश छन्। समूह ‘बी’ मा गत वर्षको उपविजेता कोशी प्रदेशसहित आर्मी, बागमती प्रदेश र मधेश प्रदेश छन्। समूहका शीर्ष दुई टोली सुपर फोरमा पुग्नेछ भने तेस्रो हुने टोलीले पाँचौ र छैटौँ स्थानका लागि खेल्नेछ। सुपर फोरमा एक समूहले अर्को समूहको शीर्ष दुई टोलीसँग खेल्नेपछि शीर्षस्थानमा रहने दुई टोली फाइनल पुग्नेछ।

काठमाडौँ (कास)- शारीरिक सुगठनको प्रतिष्ठित प्रतियोगिता धर्मश्रीको १७ औँ संस्करण पुरस्कार र सहभागिताका कारण अहिलेसम्मकै ठूलो हुने भएको छ।

नेपाल व्यायाम मन्दिरले धर्मश्री शारीरिक सुगठन प्रतियोगिता चैत ७ देखि ९ सम्म प्रज्ञा भवन कमलादीमा आयोजना गर्न भएको छ। बर्डिबिल्डिङका फ्रन्ड ६ सय खेलाडीले भाग लिने प्रतियोगिता पहिलोपल्ट तीन दिन हुन लागेको हो। चैत ७ मा वेडिङ, ८ मा फ्रि-जर्जिड र चैत ९ मा अन्तिम चरणको प्रतिसपर्धा हुनेछ। धेरै प्रतिसपर्धाका कारण दुई दिनबाट तीन दिन गर्नुपरेको आयोजक व्यायम मन्दिरका अध्यक्ष नारायण प्रधानले बताए।

धर्मश्रीसँगै कामनपाका पूर्वमेयर पीएल सिंहको नाममा मेन्स फिजिक्स १७० सेमिमुर्न र १७० सेमिमाथि, महिला बडीबिल्डिङ खुला र ५० वर्षमाथि खुला मास्टर शारीरिक सुगठन प्रतियोगिता पनि आयोजना हुनेछ। पछिल्लो संस्करण २०७९ वैशाखमा आयोजना भएको थियो। १६ औँ संस्करणको उक्त धर्मश्री उमेश राईले जितेका थिए। आयोजकले यस पटक पुरस्कार राशिमा पनि वृद्धि गरेको छ। धर्मश्री च्याम्पियनले १२ लाख रुपैयाँ जित्नेछन्। अघिल्लो संस्करणभन्दा २ लाख बढी हो।

एपीएफ लगातार दोस्रो जित निकालेको छ। टोली शीर्षस्थानमा उक्लेको छ। एपीएफ प्रतियोगितामा शतप्रतिशत नतिजा निकाल्ने एक्लो टिम भएको छ। यसपल्टको लिगमा एपीएफको जितको दोस्रो ठूलो अन्तरको जित हो। यसअघि टोलीले पहिलो चरणमा सुदूरपश्चिमलाई १९-० ले हराएको थियो। गोलसंख्याको आधारमा पनि एपीएफ बाँकी प्रतिद्वन्द्वीभन्दा स्पष्ट अगाडि देखिएको छ। एपीएफको ६ अंक छ भने

काठमाडौँ (कास)- शारीरिक सुगठनको प्रतिष्ठित प्रतियोगिता धर्मश्रीको १७ औँ संस्करण पुरस्कार र सहभागिताका कारण अहिलेसम्मकै ठूलो हुने भएको छ।

नेपाल व्यायाम मन्दिरले धर्मश्री शारीरिक सुगठन प्रतियोगिता चैत ७ देखि ९ सम्म प्रज्ञा भवन कमलादीमा आयोजना गर्न भएको छ। बर्डिबिल्डिङका फ्रन्ड ६ सय खेलाडीले भाग लिने प्रतियोगिता पहिलोपल्ट तीन दिन हुन लागेको हो। चैत ७ मा वेडिङ, ८ मा फ्रि-जर्जिड र चैत ९ मा अन्तिम चरणको प्रतिसपर्धा हुनेछ। धेरै प्रतिसपर्धाका कारण दुई दिनबाट तीन दिन गर्नुपरेको आयोजक व्यायम मन्दिरका अध्यक्ष नारायण प्रधानले बताए।

धर्मश्रीसँगै कामनपाका पूर्वमेयर पीएल सिंहको नाममा मेन्स फिजिक्स १७० सेमिमुर्न र १७० सेमिमाथि, महिला बडीबिल्डिङ खुला र ५० वर्षमाथि खुला मास्टर शारीरिक सुगठन प्रतियोगिता पनि आयोजना हुनेछ।

पछिल्लो संस्करण २०७९ वैशाखमा आयोजना भएको थियो। १६ औँ संस्करणको उक्त धर्मश्री उमेश राईले जितेका थिए। आयोजकले यस पटक पुरस्कार राशिमा पनि वृद्धि गरेको छ। धर्मश्री च्याम्पियनले १२ लाख रुपैयाँ जित्नेछन्। अघिल्लो संस्करणभन्दा २ लाख बढी हो।

एपीएफको ठूलो अन्तरको जित

एपीएफ ६-० बालिङ

काठमाडौँ (कास)- एन्फा महिला लिग फुटबलको दोस्रो चरणमा सशस्त्र प्रहरीको एपीएफ क्लबले उपाधि जितको सुरुआती छनक देखाएको छ। त्यसको फल्लो एपीएफले सोमबारको खेलमा पनि देखायो। एपीएफले ठूलो अन्तरको जित हात पार्नेक्रममा बालिङ नगरपालिका टिमलाई सजिलै ९-० ले हराएको छ। यो जितकी नायिका रहिन्, ह्याट्रिक गर्ल रश्मिकुमारी घिसिङ। उनले बागमती युथविरुद्धको अघिल्लो खेलमा पनि ह्याट्रिक गरेकी थिइन्।

एपीएफ लगातार दोस्रो जित निकालेको छ। टोली शीर्षस्थानमा उक्लेको छ। एपीएफ प्रतियोगितामा शतप्रतिशत नतिजा निकाल्ने एक्लो टिम भएको छ। यसपल्टको लिगमा एपीएफको जितको दोस्रो ठूलो अन्तरको जित हो। यसअघि टोलीले पहिलो चरणमा सुदूरपश्चिमलाई १९-० ले हराएको थियो। गोलसंख्याको आधारमा पनि एपीएफ बाँकी प्रतिद्वन्द्वीभन्दा स्पष्ट अगाडि देखिएको छ। एपीएफको ६ अंक छ भने

कोशी र इटहरी

नमुना विजयी

सुनसरी (कास)- कोशी क्याम्पसले इटहरीमा जारी प्रदेशस्तरीय दोस्रो अन्तरकलेज टी-२० क्रिकेट प्रतियोगितामा विजयी सुरुआत गरेको छ। इटहरी आदर्श जायन्ट्सको आयोजनामा सोमबार सुरु प्रतियोगिताको उद्घाटन खेलमा कोशीले दमकको आस्था कलेजमाथि २६ रनको जित निकाल्यो। इटहरी-९ स्थित जनता क्रिकेट मैदानमा टस होरेर ब्याटिङ गरेको कोशीले १९ ओभरमा छोट्याइएको खेलमा ८ विकेट गुमाएर १ सय ३५ रन बनायो। कोशीका सुभम बरालले ३५, गोपाल मण्डलले २७ र जेम्स विकले १७ रन बनाए। आस्थाका सौजन घिमिरेले ३ र संगम बुढाथोकीले २ विकेट लिए।

१ सय ३६ रनको लक्ष्य पछ्याएको आस्थाले निर्धारित ओभरमा ८ विकेट गुमाई १ सय ९ रनमात्र बनायो। संगम बुढाथोकीले ३०, हिमाशु गिरीले १८ र सौजन घिमिरेले १५ रन जोडे। म्यान अफ द म्याच कोशीका गोपाल मण्डल भए। उनले ३ विकेट लिए। सोमबार दोस्रो खेलमा इटहरी नमुना कलेजले कोशी सेन्ट जेम्स कलेजलाई ८१ रनले हरायो। नमुनाले दिएको १ सय ५३ रनको लक्ष्य पछ्याएको कोशी सेन्ट जेम्स ७२ रनमा अलआउट भयो। नमुनाका प्रभात राईले ३९ बलमा ५६ रन जोडे। सेन्ट जेम्सका एमडी आरिफले ५ विकेट लिए।

खाँदबारीमा

तीनपोखरी कप हुने

संखुवासभा (कास)- दोस्रो तीनपोखरी कप आन्तर्गत फुटबल प्रतियोगिता खाँदबारीमा माघ २६ देखि हुने भएको छ। आयोजकले सोमबार पत्रकार सम्मेलन गरेर खाँदबारी रंगशालामा हुने फुटबलमा कोशी प्रदेश सशस्त्र प्रहरी, बुल्स ११ मौसावारी मोरङ, चुलाचुली स्पोर्टिङ क्लब भ्यापा र संखुवासभाका ५ टिम सहभागी हुनेछन्। खाँदबारी युथ, एडुभान्स क्लब, मकालु फ्रेन्ड्स, शीतलपाटी युथ र आयोजन तीनपोखरी समाज विकास क्लब प्रतिसपर्धी हुनेछन्। विजेताले २ लाख २५ हजार र उपविजेता १ लाख १० हजार पुरस्कार पाउनेछन्। फाइनल माघ १ मा हुनेछ।

ओभरअलमा दोस्रोले ६ लाख, तेस्रोले ३ लाख, चौथोले २ लाख, पाँचौले १ लाख ८० हजार र छैटौँले १ लाख ५० हजार प्राप्त गर्नेछन्।

धर्मश्रीतर्फ ६०, ६५, ७०, ७५, ८० केजी र ८० केजीमाथि गरी ६ तौल समूहका विजेताले ओभरअलमा प्रतिसपर्धा गर्नेछन्। त्यसको विजेता नै धर्मश्री च्याम्पियन हुने प्रावधान छ। तौल समूहतर्फ दोस्रोले ५० हजार, तेस्रोले ४० हजार, चौथोले ३० हजार, पाँचौले २० हजार र छैटौँले १५ हजार रुपैयाँ प्राप्त गर्नेछन्।

मेन्स एथलेटिक्स फिजिक्स १७० सेमिमुर्न र १७० सेमिमाथि तथा महिला बडीबिल्डिङ खुला गरी तीन विधामा समान विजेताले २ लाख, दोस्रोले १ लाख, तेस्रोले ७० हजार, चौथोले ५० हजार, पाँचौले ४० हजार र छैटौँले ३० हजार रुपैयाँ पुरस्कार पाउनेछन्।

५० वर्षभन्दा माथि खुला मास्टर विजेताले १ लाख, दोस्रोले ५० हजार, तेस्रोले ३० हजार, चौथोले २५ हजार, पाँचौले १५ हजार र छैटौँले १० हजार जित्नेछन्। धर्मश्रीको मुख्य प्रायोजकमा काठमाडौँ महानगरपालिका रहेको छ। सहिद धर्मभक्त माथेमाको सम्पत्तनामा व्यायाम मन्दिरले २०४२ सालदेखि धर्मश्री आयोजना गर्न थालेको हो।

 तस्बिर : हेमन्त श्रेष्ठ/कान्तिपुर

एन्फा महिला लिग फुटबलमा सोमबार बालिङविरुद्ध बल निपट्याएर गदै एपीएफकी रश्मिकुमारी घिसिङ। उनले खेलमा ४ गोल गरिन्।